

ŞUBAT 2024

ARAŞTIRMA RAPORU:

Uluslararası Koruma Odağında Deprem Bölgesindeki Halka Destek Projesi

Bu rapor, Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA) ve Hayata Destek Derneği İş Birliğinde Türkiye Yerel STK İnsani Forumu (TİF) desteğiyle hazırlanmıştır.

Araştırma Ortakları

Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma
Derneği, Hayata Destek Derneği ve Türkiye Yerel
STK İnsani Forumu

Araştırma Ekibi

Meltem Demirel, Başak Demirtaş

Tercümanlar

Farhad Rahmani, Sara Golami, Reyhane
Hasanzadeh, Mohammad Saeid Qaisani

Yazar, Tablo ve Veri Sorumlusu

Meltem Demirel

Tasarım

Başak Demirtaş

Danışman & Mentor

Dr. Gülşah Kurt

Katkıda Bulunanlar:

Sema Genel Karaosmanoęlu, Dr. Zakira Hekmat

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
Arkaplan	3
Araştırmanın Metodolojik Yaklaşımı	4
Bulgular	5
Odak Grup Görüşmeleri Anket İçeriği	5
Kadınlar Odak Grup Görüşmeleri (Malatya, Kahramanmaraş, Adana)	6
Bulguların Özetleri: Farklılıklar, Ortak Sorunlar & Çözüm Önerileri	21
Erkekler Odak Grup Görüşmeleri (Malatya, Kahramanmaraş, Adana)	22
Bulguların Özetleri: Farklılıklar, Ortak Sorunlar & Çözüm Önerileri	36
Çocuklar Odak Grup Görüşmeleri (Malatya, Kahramanmaraş, Adana)	37
Bulguların Özetleri: Farklılıklar, Ortak Sorunlar & Çözüm Önerileri	46
Sonuçlar	47
Kaynakça	47
ARSA Kimdir?	48

1. GİRİŞ

Bu rapor, "Deprem Bölgesindeki Halka Destek" projesinin temel araştırma sonuçlarını sunmaktadır. Proje, deprem müdahalesinde faaliyet gösteren ve destekleyen yerel ve ulusal sivil toplum kuruluşlarının (STK'lar) bir araya gelerek Türkiye Yerel STK İnsani Forum (TİF) çatısı altında örgütlenmesiyle hayata geçirilmiştir. TİF, ulusal kuruluşları Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA) sektör koordinasyon sistemi içine dahil etmeyi ve sektörel koordinasyonda aktif bir rol almalarını hedeflemektedir. Ayrıca, TİF yerel STK'lar için kaynak erişilebilirliğinin artırılmasını desteklemektedir.

Bu projenin bir parçası olarak, Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği'ne, "Depremzede Bölgesindeki Mülteci Halka Destek" adlı proje uygulanması ve desteklenmesi için hibe sağlanmıştır. Bu proje, Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA) tarafından yürütülmekte olup, Hayata Destek Derneği tarafından da desteklenmektedir.

Yürütülen bu araştırma, deprem bölgesinde bulunan mültecilerin temel ihtiyaçlarını anlamayı, ulaşamadıkları hizmetleri belirlemeyi ve bu hizmetlere ulaşmalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Türkiye'de mültecilerin yarısı, depremden etkilenen 11 şehirde yaşamaktadır. Bu büyük depremin ardından birçok mülteci yaşamını yitirmiş, birçok mülteci de yakınlarını kaybetmiş ve maddi-manevi zarara uğramıştır. Ayrıca, Göç İdaresi tarafından belirlenen yol izni süreleri, birçok insanın geri dönememesine, yol iznini uzatamamasına veya şehirden hiç çıkamamasına neden olmuştur. Bu durum, insanların maddi ve manevi olarak ciddi zorluklarla karşılaşmalarına yol açmıştır. Birçok kişi bulundukları şehirde gerekli maddi desteği bulamamış ve barınma, sağlık, gıda gibi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Aynı zamanda, yakınlarını kaybeden birçok kişi gerekli bilgilere ulaşmakta zorluk yaşamıştır. Deprem sırasında yasal belgelerini kaybeden birçok kişi ise geri gönderme tehdidi ve belirsizliği ile karşı karşıya kalmıştır.

Çalışma, depremden en fazla etkilenen ve mülteci nüfusunun belirgin bir şekilde varlığını sürdürdüğü Malatya, Kahramanmaraş ve Adana illerini hedef almıştır. Ana faaliyetler arasında, ihtiyaçları belirlemeye yönelik soruların oluşturulması, saha çalışmaları, mültecilerle görüşmelerin gerçekleştirilmesi, elde edilen cevapların analiz edilmesi ve sonuçların raporlanması yer almaktadır.

Araştırma faaliyetleri ve çıktıları, mantıklı bir temelde planlanmıştır. İlk aşamada, Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA) ve Hayata Destek Derneği tarafından detaylı bir durum değerlendirme çalışması yürütülmüştür.

2. ARKAPLAN

6 Şubat 2023, Türkiye'nin yakın tarihinin en acı günlerinden biriydi. Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri merkez üssü olmak üzere iki büyük deprem, Türkiye'nin güneydoğusunda büyük yıkıma yol açtı.

İlk deprem, 6 Şubat 2023 sabaha karşı 04.17'de Pazarcık ilçesinde meydana geldi. AFAD verilerine göre 7,7 büyüklüğündeki bu deprem, 8,6-kilometre derinlikte gerçekleşti. Deprem, Türkiye'nin birçok ilinde hissedildi. İkinci deprem ise aynı gün saat 13.24'te Elbistan ilçesinde gerçekleşti. Bu depremin büyüklüğü de 7,6 olarak ölçüldü. Deprem, Pazarcık ilçesinden sonra bölgeyi yeniden sarstı ve yıkımı daha da artırdı.

Depremlerin merkez üssü olan Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman, Malatya, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Osmaniye, Hatay ve Kilis illeri depremden etkilendi. Afet ve Acil Durum Yönetimi (AFAD), 6 Şubat'taki depremlerde hayatını kaybedenlerin sayısının 53 bin 537, yaralanan vatandaşların sayısının ise 107 bin 213 olduğunu bildirdi.

Depremlerin ardından Türkiye, seferberlik ilan etti. AFAD, Kızılay, sivil toplum kuruluşları ve gönüllüler, bölgeye yardım etmek için seferber oldu. Yurt dışından da birçok ülke ve kuruluş, Türkiye'ye yardım gönderdi.

6 Şubat depremleri, mültecilerin de yoğun olarak yaşadığı Doğu Anadolu Fay Hattı'nın bir parçası olan Elazığ-Kahramanmaraş Fay Hattı'nda meydana geldi. Bu fay hattı, Türkiye'nin güneydoğusunda aktif bir fay hattı olup, geçmişte de birçok depreme neden olmuştur. 6 Şubat depremleri, Türkiye'nin güneydoğusunda büyük yıkıma yol açtı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının verilerine göre, Hatay'da 13,883, Kahramanmaraş'ta 7,295, Adıyaman'da 5,826, Malatya'da 4,197 ve Gaziantep'te 3,805 olmak üzere toplamda 36,932 bina deprem anında yıkılmıştır. Bununla birlikte, toplam 872,000 bağımsız bölümden oluşan 311,000 binanın deprem nedeniyle aldığı hasarlar nedeniyle artık kullanılamaz durumdadır.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye Mukim Temsilcisi Louisa Vinton, 7 Mart'ta BM Cenevre Ofisi'nde düzenlenen geleneksel haftalık basın toplantısına Gaziantep'ten video konferans yoluyla katılarak, "Bugüne kadar yapılan hesaplamalara göre, hükümetin sunduğu ve uluslararası ortakların desteklediği zararın 100 milyar doları aşması bekleniyor" şeklinde ifade etti. Türkiye'yi vuran yıkıcı depremlerin ardından, insani yardım sağlamak için Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (OCHA) ve işbirlikleri aracılığıyla bir acil yardım çağrısı yapıldı.

6 Şubat depremleri, Türkiye'de yaşayan mülteciler açısından da büyük bir yıkıma ve kayba neden oldu. Depremlerin merkez üssü olan Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman, Malatya, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Osmaniye, Hatay ve Kilis illerinde yaşayan mülteciler, depremlerden en çok etkilenen kesimlerden biri oldu. Depremlerde, mülteciler arasında da çok sayıda can kaybı ve yaralanma yaşandı. Depremlerden sonra, mülteciler arasında barınma, gıda, sağlık ve eğitim gibi konularda ciddi sorunlar yaşandı.

Depremlerin ardından, Türkiye'de ve yurt dışındaki birçok kuruluş, mültecilere yönelik yardım çalışmaları yürüttü. AFAD, Kızılay, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) ve birçok sivil toplum kuruluşu, mültecilere barınma, gıda, sağlık ve eğitim gibi konularda yardım sağladı. Buna karşın bölgede yaşayan mülteci nüfusunun depremden ciddi bir şekilde etkilendiğini ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi için atılması gereken bir çok adım vardır.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİK YAKLAŞIMI

Araştırma kapsamında, ilk aşamada, Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA) ve Hayata Destek Derneği, Eylül 2023'te deprem bölgesindeki mültecilerin temel ihtiyaçlarını ve yaşadıkları zorlukları anlamak amacıyla detaylı bir durum değerlendirmesi çalışması başlatmıştır. Bu değerlendirme çalışması, saha çalışmaları, mültecilerle görüşmeler, anketler ve veri toplama süreçlerini içermiştir.

Durum değerlendirmesi için kullanılan sorular, demografik bilgiler, barınma koşulları, güvenlik, gıda erişimi ve güvenliği, dağıtım hizmetleri, barınak, su sanitasyon ve hijyen durumu, sağlık hizmetlerine erişim, eğitim erişimi, geçim kaynakları, toplumsal cinsiyete dayalı sorunlar ve ayrımcılık gibi konuları içeren kapsamlı bir anket formu olarak hazırlanmıştır. Kadın ve erkek yetişkinlere yönelik 69 soru ve çocuklara yönelik daha basitleştirilmiş 25 soru hazırlandı. Bu sorular hazırlanırken, Hayata Destek Derneği ve TİF temsilcileri ile görüşmeler gerçekleştirildi ve soruların son hali finalize etmek için fikir alışverişinde bulunuldu.

Kadın, erkek ve çocuk grupları olarak üçe ayrıldı. Malatya, Kahramanmaraş ve Adana illerinde ayrı ayrı üç grupta, toplamda 72 kişiden oluşan 9 odak grup görüşmeleri gerçekleştirildi. Bu katılımcı grubu, 6 Şubat Türkiye-Suriye depreminden etkilenen illerde yaşayan yerinden edilmiş mülteciler arasından kartopu tekniği ile seçildi. Seçim sürecinde, bu illerde kaydı bulunan, depremde etkilenmiş ve mülteci statüsüne sahip kişiler tercih edildi. Katılımcılar, belirlenen tarihlerde ve saatlerde belirlenen mekanda odak grup görüşmelerinin gerçekleştirileceği haberi aldılar ve bu görüşmelerin içeriği ile projeden detaylı bir şekilde bilgilendirildi. Sahada çalışmalar, bu anket formuna dayalı olarak gerçekleştirildi. Bu çalışmalar, koruma eğitimi almış ve ilgili alanda deneyime sahip çalışanlar tarafından yürütüldü, Farsça tercümanlar gerektiğinde iletişimde kullanıldı. Odak gruplarını gerçekleştirmeden önce katılımcılara proje ve görüşmeler hakkında daha fazla bilgi verildi ve rıza onam formları dağıtıldı, katılımcılardan imzalar alındı. Katılımcılara, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca kişisel verilerinin kaydedileceği, saklanacağı, düzenleneceği, güncelleneceği, aktarılacağı ve işleneceği bilgisi verildi. Görüşmeler sırasında verilen cevaplar, ivedilikle ve özenle dijital olarak yazıyla kaydedildi.

Toplanan veriler, nitel ve nicel analiz yöntemleri kullanılarak titizlikle incelendi. Nitel veriler metin analizi yoluyla derinlemesine incelenirken, nicel veriler istatistiksel analizlerle değerlendirildi. Veriler, temalar ve eğilimler açısından dikkatle değerlendirildi, böylece araştırma sonuçları daha bütünsel ve anlamlı bir şekilde sunuldu.

Araştırma sonuçları, raporun son bölümünde özenle sunuldu. Bulgular, ihtiyaçların öncelik sırasına göre ayrıntılı bir şekilde açıklandı ve bu sayede deprem bölgesindeki mültecilerin karşılaştığı zorluklar net bir şekilde ortaya kondu. Ayrıca, öneriler ve iyileştirme önlemleri sunulurken, bu sorunlara çözüm bulma amacı desteklendi.

Araştırma sürecinde, ilgili paydaşlarla yakın bir işbirliği sürdürüldü. Bu işbirliği, projenin başarılı bir şekilde yürütülmesi ve elde edilen sonuçların etkili bir biçimde kullanılması için kritik bir rol oynadı.

Araştırma sürecinde etik ilkeler büyük önem taşıdı. Katılımcıların gizliliği ve mahremiyeti her zaman öncelikli olarak ele alındı. Verilerin saklanması ve işlenmesi süreçlerinde gizliliğe titizlikle dikkat edildi. Ayrıca, çocuklar ve yetişkinlerle yapılan görüşmelerde, konuyla ilgili uzmanlar tarafından sunulan çevrimiçi eğitimlerle en etik ve hassas şekilde yaklaşılması sağlandı. Kültürel ve travma hassasiyeti konularına özen gösterilerek, katılımcılara saygılı ve güvenli bir ortam sunuldu. Ayrıca, yerinden edilmiş ve depremde etkilenmiş bu grupla iletişimde kullanılacak dil konusunda özel bir hassasiyet gösterildi, çalışanlar bu konuda özel eğitimler ve toplantılar gerçekleştirdi.

4. BULGULAR

4.1. Odak Grup Görüşmeleri Anket İçeriği

Odak grup görüşmesinde geçen sorular; depremin ardından mülteci statüsünde bulunan katılımcıların yaşam koşullarını, ihtiyaçlarını ve karşılaştıkları zorlukları kapsayan geniş bir yelpazeyi içerir. Demografik bilgileri toplamakla başlar, yaş, cinsiyet, uyruğu ve hukuki statü gibi temel bilgileri toplar ki bu da destek sağlama ve hizmetleri kişiselleştirme amacını taşır. Ardından, barınma koşulları, topluluk içindeki güvenlik, güvenlikle ilgili yardım erişimi ve tesislerdeki güvenlik önlemlerinin varlığı gibi birçok temel alanı inceleyer.

Anket aynı zamanda beslenme, gıda erişimi ve gıda güvenliği gibi konuları ele alır, katılımcıların yeterli beslenmelerini sağlamak ve gıda kalitesi ve güvenliği ile ilgili endişeleri ele almayı hedefler. Anket, geçim kaynakları, gelir kaynakları ve sosyal destek hizmetlerini değerlendirerek ailelerin ekonomik refahlarını incelemeyi amaçlar.

Sağlıkla ilgili olarak, anket; mülteci depremzedelerin fiziksel sağlık durumlarını, sağlık tesislerinin varlığını, tedaviye erişimi, ve üreme ve cinsel sağlık konularındaki farkındalığı kapsar. Ruh sağlığı desteği de kritik bir alanı kapsar ve katılımcıların depremin ruh sağlığı üzerindeki etkisini ve ruh sağlığı hizmetlerine erişimlerini sorgular.

Odak grup görüşmesi soruları aynı zamanda çocuklar ve gençler için eğitim fırsatlarını, okula erişimi ve eğitim kurumlarındaki ayrımcılık deneyimlerini ele alır. Katılımcılara Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği ve sunduğu destekle ilgili düşüncelerini paylaşmaları için fırsat sunar. Ayrıca, anket görüşmeler sonunda; barınma, güvenlik, ayrımcılık gibi birçok alanda karşılaştıkları sorunları veya endişeleri ifade etme fırsatı verir.

Son olarak, anket, katılımcıların kişisel deneyimlerini ve gelecekteki planlarını keşfetmeyi amaçlar. Özetle, bu sorular, katılımcıların koşullarını, ihtiyaçlarını ve bakış açılarını kapsayan geniş bir görünüm sunar ve bu da onların özel durumlarına uygun etkili destek ve yardım stratejilerini bilgilendirebilir.

gerçekleştirdi.

5. Yemek hazırlığı için kullanılan mutfak malzemeleri, ateş, ocak, tıp gibi gereçlerin güvenliğini nasıl sağlıyorsunuz?

6. Gıda yardımı ve gıda güvenliği hakkında sitede çalışan kamu kurumları, özel sektör veya sivil toplum örgütleri tarafından size bilgi verildi mi? Bu konuda aldığınız eğitim veya bilgilendirme hakkında daha fazla bilgi verebilir misiniz?

D. Geçim Kaynakları ve Aile Durumu

1. Ailenizin geçimini nasıl sağlıyorsunuz? Aile içinde kaç kişi çalışıyor ve kaç kişi çalışmıyor?

2. 18 yaş altı ve 18 yaş üstü kaç çocuğunuz var?

3. Aile içinde çalışan kadınlar bir birci var mı?

4. Aylık geliriniz ne kadar ve bu gelir dışında ek gelir kaynaklarınız var mı?

5. Devlet veya sivil toplum kuruluşlarından (örneğin, Kırsal Kart, PTT Kart, Sivil Sosyal Yardım, Engelli Birey Nakdi Yardımı) nakdi yardım alıyor musunuz?

6. Çalışan bireyler hangi sektörde çalışıyor ve iş yerine ulaşımı nasıl sağlıyorlar?

7. Çalışan bireylerin işleri sürekli mi yoksa dönemsel mi? Gündelik çalışan bireylerin günlük geliri nedir?

8. Çalışan bireylerin iş iznileri ve sigortaları mevcut mu?

9. Günlük kayıplar çalışmıyorsunuz ve iş kazası geçiren birisi var mı? Eğer böyleyse, gerekli müdahaleler gerçekleştirildi mi?

E. Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

1. Temiz su temini konusunda herhangi bir sorun yaşıyor musunuz? Temiz suyu nereden temin ediyorsunuz ve ne sıklıkla temin ediyorsunuz?

2. Tuvalet ve hijyen alanları konusunda herhangi bir zorluk yaşıyor musunuz?

3. Hijyen malzemelerinin temini nasıl sağlıyorsunuz ve bu hizmetleri hangi kamu kurumları, sivil toplum örgütleri veya diğer kuruluşlar tarafından sunuluyor? Bu hizmetlerden memnun musunuz?

4. Su noktaları, tuvaletler ve diğer WASH (Su, Sanitasyon ve Hijyen) tesisleri, güvenli ve kolay erişim alanlarına yerleştirildi mi? Bu alanlar içeriden kilitlenebilir şekilde mi kapatılıyor?

5. Tuvaletler, yıkama alanları ve diğer hijyenik tesisler, erkekler ve kadınlar için ayrılmış ve cinsiyete göre ayrılmış mıdır? Eğer değilse, bu konuda yaşadığınız zorlukları açıklayabilir misiniz?

6. Hijyen malzemelerinin dağıtımı ve tuvaletler, yıkama alanları ve diğer hijyenik tesislerin temizliği ne sıklıkla yapılıyor? Bu hizmetlerden memnun musunuz?

7. Çöplerin toplanması hangi sıklıkla gerçekleştiriliyor?

F. Dağıtım ve Yardım

1. Su ana kadar hangi tür yardımları aldınız? (Örneğin, gıda, battaniye, sırt çantası, su, hijyen kiti, giyecek vb.)

2. Bu yardımları nereden aldınız? Hangi kurumlar, kuruluşlar veya sivil toplum örgütleri tarafından sağlandı?

A. Demografik Bilgiler

1. Hangi yaş grubuna aittiniz?

2. Cinsiyetiniz nedir?

3. Hangi ülkeden geldiniz?

4. Yasal statünüz nedir? (Örneğin, Kimlik Kartı, Uluslararası Koruma, Geçici Koruma, Sığınmacı vb.)

5. Kaç aile üyesi var?

B. Barınma ve Güvenlik

1. Depremden sonra yaşadığınız barınma durumu nedir? (Örneğin, ev, akraba/dest yan, çadır, tesis, konteyner vb.)

2. Ana giriş yollarında ve ana tesislerde tam aydınlatma ve barınma alanındaki tesisler hakkında şüpheler mevcut mu?

3. Kaldığınız çadırın/evin/tesisnin genişliği aile üye sayısına yeterli mi?

4. Toprak içinde kendinizi güvende hissediyor musunuz? Hissetmiyorsanız neden, hissetmiyorsanız nedenini açıklayabilir misiniz?

5. Yalnız kadınlar ve/veya çocukları ile yaşayan kadınlar aile bireyi dışında erkeklerle aynı alanda kalmak zorunda kalıyor mu?

6. Güvenlikte ilgili yaşadığınız bir sorun var mı? Varsa, bu konuda yardım talep ettiğiniz bir yer oldu mu? Eğer yardım alıyorsanız, bu hizmetten memnun musunuz?

7. Kaldığınız yerin ve kullandığınız tesislerin (banyo, tuvalet, çocuk bakımı alanı vb.) kilitli var mı?

8. Bilim konuları yardım sağlamanız ne derecede etkiliyor?

9. Çocuk parkı, sosyal alan ve acil durum toplanma alanı gibi tesisler bulunuyor mu?

10. Tesislerde engelli bireylerin, yaşlıların ve bakımı ihtiyacı olan bireylerin dahilliği ile ilgili bir şey (örneğin, rampalar) mevcut mu?

C. Gıda ve Gıda Güvenliği

1. Gıda ihtiyacınızı karşılamak için hangi kaynaklardan faydalanıyorsunuz ve bu kaynaklar hangi tür kurumlara veya organizasyonlara bağlıdır? Ayrıca, alınan gıda yardımından memnun musunuz ve bu yardım ne sıklıkla sağlanmaktadır?

2. Gıda ihtiyaçlarınızı karşılamak konusunda herhangi bir zorluk yaşıyor musunuz?

3. Gıda güvenliğini ilgili endişeleriniz var mı? Eğer varsa, bu endişeleriniz hakkında daha fazla detay verebilir misiniz? Örneğin, gıda kalitesi, güvenliği veya sağlıklı ilgili konuları paylaşabilir misiniz?

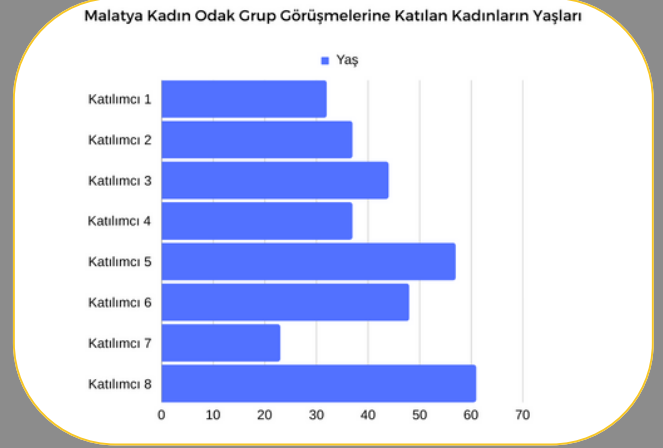
4. Temin ettiğiniz gıdalar nasıl muhafaza ediliyor? Gıda muhafaza yöntemleri hakkında ne tür fikirler alıyorsunuz?

4.2 KADINLAR ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

4.2.1. MALATYA KADIN ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

Demografik Bilgiler

- Malatya'da gerçekleştirilen kadın odak grubu görüşmesine 8 kadın katılmıştır. 8 kadın da cinsiyetini kadın olarak tanımlamaktadır. 8 Kadın da Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.
- 8 kadından 4'ü Uluslararası Koruma statüsüne sahipken, 3 kadın şartlı mülteci olduğunu belirtmiş ve 1 kadın geçici koruma statüsüne sahip olduğunu belirtmiştir.
- Kadınların yaşları: 32, 37, 44, 37, 57, 48, 23 ve 61
- Kadınların aile üyeleri sayıları sırayla: 8, 7, 8, 5, 8, 4, 4 ve 4'tür

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 kadından 5'i konteyner kentte kaldıklarını, 1 kadın depremde hasar alan evde kaldığını, 1 kadın depremde sonra yeni ev kiraladıklarını ve 1 kadın ise hala akraba/aile dostu yanında kaldıklarını belirtti.
- Kalınan konteyner kentte ve diğer barınılan yerlerdeki ana giriş yollarında ve tesislerde tam aydınlatma ve işaretlerin mevcudiyet durumu hakkında 8 kadından 8'i de sorun olduğunu belirtmiştir.
- Kalınan çadırın/evin/tesisin genişliğinin aile üye sayısına yeterliliği hakkında 8 kadından 2'si yeterli olduğunu ve 6'sı yeterli olmadığını belirtmiştir.
- Topluluk içinde hissedilen güvenlik ile ilgili soruda 8 kadından 2'si bir sıkıntı yaşamadığını ve diğerlerinin sıkıntı yaşadığını belirtildi. Yaşanılan rahatsızlıkların; çevrede gerçekleştirilen hırsızlık ve yağma olaylarından ve depremin etkisiyle binaların daha da hasar gördüğünden ötürü güven vermediğinden kaynaklandığını belirttiler.
- Güvenlikle ilgili yaşanan ciddi sıkıntılar ve bu konuda yardım talep edilen yerler olup olunmadığı soruldu ve eğer oluyorsa alınan hizmetten memnun kalınıp kalınmadığı soruldu: 8 kadından 7'si ciddi bir sıkıntı yaşamadığını, 1 kadın ise konteyner kentte yaşanan sıkıntıyı Jandarma'ya bildirdiğini ve sorunun çözüldüğünü, hizmetten de memnun kaldığını belirtti.
- 8 kadından hepsi kaldıkları evlerin ve tesislerin (banyo, tuvalet, çocuk bakımı alanı vb.) kilidinin olduğunu belirtti.
- İklim koşullarının yaşam şartlarını etkileme konusunda 8 kadından 4'ü negatif bir şekilde etkilediğini ve konteyner kentte veya evde yazın barınamadıklarını belirtti, hasta olanların ise hastalıklarını daha da kötüleştirdiğini vurguladı. Kalan 4 kadın ise etkilenmediğini belirtti.
- Çocuk parkı, sosyal alan ve acil durum toplanma alanı gibi tesislerin yaşam alanlarına yakınlığı hakkında 5 kişinin olumlu cevabı ve kalan 3 kişinin olumsuz cevabı olduğu ortaya çıktı.
- Yine tesislerde ve diğer yaşam alanlarında engelli bireylerin, yaşlıların ve bakıma ihtiyacı olan bireylerin dahiliyeti ile ilgili bir yapının örneğin rampaların mevcudiyeti hakkında 8 kadından 8'i de olmadığını belirtti.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Gıda ihtiyaçlarının karşılanması hakkında 8 kadından 8'i de şu an kendi imkanlarıyla gıda temin ettiğini, depremde hemen sonra bazı devlet ve sivil toplum kuruluşlarının kısa süreli ve düzensiz gıda yardımıyla bulunduklarını belirtti.
- 8 kadının 8'inin de şu anda gıda temin etmekte finansal sebeplerden dolayı zorlandığını belirtti.
- Katılan 8 kadın da depremde sonra kısa süreli kaldıkları çadır kentlerde, camilerde ve diğer yaşam alanlarında dağıtılan gıdalarla ilgili gıda güvenliği hakkında sıkıntı yaşamadığını belirtti.
- Temin edilen gıdaların saklanması hakkında kimsenin sıkıntı yaşamadığı belirtildi.
- Kullanılan tüp, ocak vb. gibi mutfak malzemelerinin güvenliğinde de kimsenin sıkıntı yaşamadığı belirtildi.
- 8 katılımcının hepsi, gıda yardımı ve gıda güvenliği hakkında deprem bölgesindeki sahada çalışan kamu kurumu, özel sektör veya sivil toplum örgütleri tarafından bu konular hakkında özellikle çadır kentte ya da konteyner kentte kalan kişiler için herhangi bir bilgilendirme ya da broşür dağıtımının gerçekleşmediğini belirttiler.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu

- 8 kadından 4'ünün ailenin geçimini eşlerinin sağladığı, kalan kişilerden 3'ünün 18 yaş üstü çocuklarının çalıştığı ve 1 kadının da sadece Sosyal Hizmetler'den yardım alarak hayatlarını idam ettikleri bilgisi edinildi.
- 8 kadının ailesinde bulunan çocukların sayısı ve yaşları şu şekildedir:
 - 6 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 6 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 6 çocuk bulunmaktadır ve yalnızca 1 çocuk 18 yaşından büyüktür.
 - 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 12 çocuk bulunmaktadır ve 2 çocuk 18 yaşından büyüktür.
 - 4 çocuk, hepsi 18 yaşından büyüktür.
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
- 8 kadının, ailelerinin geçimini sağlayan aylık gelirleri en düşük 4000 lira ve en yüksek 8000 lira olduğu belirtilmiş ve 8 kadından 7'si ailesinin Kızılay Kart desteği görmekte olduğunu belirtmiştir.
- 8 kadının 7'sinin ailesinde çalışan bireylerin olduğu ve bu kişilerin düzensiz, izinsiz ve sigortasız bir şekilde kayısı fabrikası, halı fabrikası, klima fabrikası ve sebze-meyve pazarında çalıştığı belirtilmiştir.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

- 8 kadından hepsinin temiz su temini konusunda zorlandıklarını ve çeşme suyunu kullanmak zorunda kaldıklarını fakat suyu önce kaynatarak ve dinlendirerek kullanılabilir hale getirdiklerini ve finansal imkanların el verdiği zamanlarda ise dışarıdan hazır su temin ettiklerini belirttiler.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda 8 kadından 1'inin konteyner kentteki giderler hakkında sıkıntı yaşadığı belirtildi.
- Konteyner kentte kalan kadınların su noktaları, tuvaletler ve diğer WASH (Su, Sanitasyon ve Hijyen) tesislerinin güvenli ve kolay erişim alanlarına yerleştirildiği ve bunların kilitlenebilir ve erkekler ve kadınlar için cinsiyete göre ayrıldığı belirtilmiştir. Daha önce çadır kentte ise tam tersi bir tecrübe yaşadıkları belirlenmiştir. Bu tesislerde çöp toplanması gibi hijyen temininin yapıldığını belirttiler.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 kadından 3'ünün hiç bir destek almadığı ve kalan 5 kadının genellikle gıda ve su yardımı aldığı belirtildi. Alınan yardımların nereden geldiğini anımsayan katılımcıların belirttiği yardım kuruluşları şöyledir: AFAD, Kızılay ve Malatya Yaşam Derneği.
- 8 kadından 8'i, alınan yardımların yeterli olmadığını düşünmektedir.
- 8 kadından 8'i, yardımları gerçekleştirilen kurum ve kuruluşların insani yardım çalışanları tarafından ayrımcılığa uğramadığını belirtti.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı

- 8 kadından 3'ü temel sağlık hizmetlerine erişimde herhangi bir zorluk yaşamadığını; kalan 5 kadının ise sigortanın olmaması, özel hastaneye gitmek zorunda kalması durumunda ise sağlık hizmeti için alınan ücretleri finansal olarak karşılayacak bütçeleri olmadıkları için zorlandıklarını ve sağlık hizmetine erişimde güçlük çektikleri belirtilmiştir.
- 8 kadından 3'ünün kronik hastalığı olmadığı ve kalan 5 kadının ise (tansiyon, böbrek rahatsızlığı vb.) gibi kronik rahatsızlığının olduğu belirtilmiştir.
- 8 kadından hepsi üreme sağlığı ve cinsel sağlık konularında bilgi sahibi olduklarını ve daha önce herhangi bir devlet kurumundan ya da sivil toplum kuruluşundan bilgilendirme ya da broşür temini sağlanmadığı belirtilmiştir.

- Tüm katılımcılar, ailedeki bebek ve çocukların aşılarının tam olduğunu ve en yakın sağlık ocağından temin edildiğini belirtti.
- Deprem ve depremin getirdiği yaşam şartlarının ruh sağlığını etkisi hakkında 8 kadın da negatif bir şekilde etkilendiğini ve yaşam şartlarının şimdi durumları hakkında çaresiz ve gelecekleri hakkında daha umutsuz hissettirdiğini belirttiler.
- Ruh sağlığı desteği hiçbirinin almadığı belirtilmiştir.
- 8 kadından 7'sinin özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri hakkında herhangi bir deneyimi ve alışkanlığı olmadığı belirtmesi dikkat çekti. Kalan 1 kişinin ise bitki çayları tükettiği belirtildi.

Koruma ve Sosyal Hizmetlere Erişim

- Katılımcıların hepsinin hakları hakkında bilgi sahibi olmadığı ve sosyal destek ve koruma hizmetlerinden haberdar olmadığı belirlenmiştir.
- Koruma hakkında sorun yaşadığınızda hiçbir yere başvurmadıklarını belirtmişlerdir. Buna istinaden, katılımcılar arasında koruma hakkında hizmet alım tecrübesi yaşamadıkları için Malatya ilinde gerçekleştirilen koruma alanındaki hizmetlerin kalitesi hakkında çıkarımlar yapılamamaktadır. Ayrıca, konu hakkında hangi kurumlara başvurdukları ve başvuru kurumlardan sağlanan PSEA mekanizmaları, TCDŞ mağdurları ve çocuk koruma için bildirim hatları bulunup bulunmadığı konusunda bir bilgilendirme yapılamamaktadır.
- 8 kadın da depremden sonra herhangi bir şiddete veya ayrımcılığa maruz kalmadıklarını belirtti.
- Bununla birlikte 8 kadının tümü TCDŞ riski altında kalmadıklarını belirtmişlerdir ve tehdit altında olmadıklarını vurgulamışlardır.

ARSA Hakkında Bilgilendirme

Katılımcılardan yalnızca 2'sinin Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı daha önce duyduğunu ve verebileceği hizmetlerden haberdar olduğu tespit edilmiştir. ARSA'yı bilen ve bilmeyen tüm katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal media vb.) bilgisi verilmiştir.

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam

- 8 kadından 8'i kaldıkları yerde yerel halk tarafından herhangi bir ayrımcılığa veya şiddete maruz kalmadığını belirtti.
- 8 kadından tümü depremde sonra en çok barınma konusunda sıkıntı yaşadıklarını ve bununla birlikte finansal olarak zorluklar yaşadıklarını ve psikolojik olarak çöküş tecrübe ettiklerini belirttiler.
- Son olarak, geleceğe dönük planları ve hayalleri sorulduğunda tüm katılımcılar net bir şekilde herhangi bir planı olmadıklarını belirttiler.

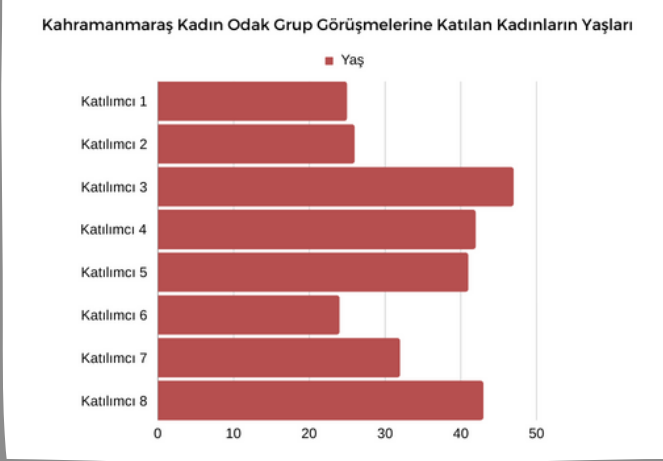
Eğitim

- 8 kadının 8'inde ailesinde okul çağındaki tüm çocukların okula gittikleri belirtilmiştir. 8 kadından 5'i yerleşim yerlerine yakın okulların hasarlı oluşu nedeniyle bazı çocukların okul kayıtlarının, uzaktaki okullara alındığı için ulaşım konusunda sorun yaşadığını belirtti.
- 8 kadından tümü de, çocuklarının okulda ayrımcılığa ve zorbalığa uğradığını belirtti.
- Katılımcıların eğitim durumu ele alındığında; 8 kadından 4'ü hayatları boyunca hiç eğitim almadıklarını, 3'ü ortaokula kadar okuduklarını ve daha sonra çeşitli sebeplerle bırakmak zorunda kaldıklarını ve 1 kadının da lise mezunu olduğu tespit edildi.

4.2.2. KAHRAMANMARAŞ KADIN ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

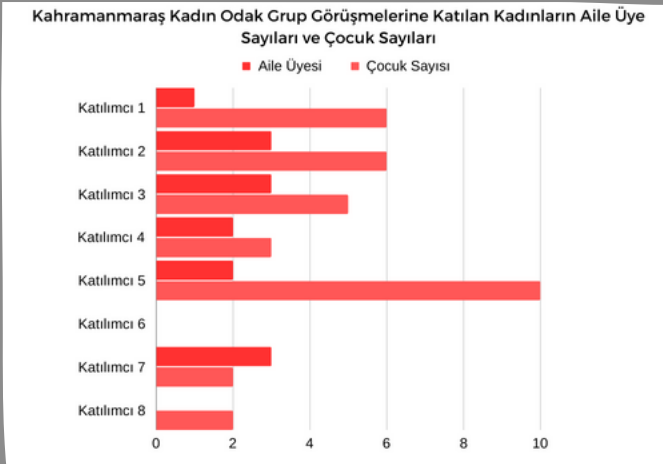
Demografik Bilgiler

- Kahramanmaraş'ta gerçekleştirilen kadın odak grubu görüşmesine 8 kadın katılmıştır. 8 kadın da cinsiyetini kadın olarak tanımlamaktadır.
- 8 kadından 6'sı Uluslararası Koruma statüsüne sahipken, 2 kadın şartlı mülteci olduğunu belirtmiştir.

Kadınların yaşları
25, 26, 47, 42, 41, 24, 32 ve 43'tür.

8 Kadın da Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

Kadınların aile üyeleri sayıları sırayla:
3, 5, 6, 5, 6, 2, 5 ve 7'dir.

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 kadından 1'i konteyner kentte kaldıklarını, 4 kadın depremde hasar alan evde kaldığını, 3 kadın depremde sonra yeni ev kiraladıklarını belirtti. Bundan önce hepsi dışarıda kaldığını ve çadırlarda yaşadığını da ekledi.
- Kalınan konteyner kentte ve diğer barınılan yerlerdeki ana giriş yollarında ve tesislerde tam aydınlatma ve işaretlerin mevcudiyet durumu hakkında 8 kadından 8'i de sorun olmadığını belirtmiştir.
- Kalınan çadırın/evin/tesisnin genişliğinin aile üye sayısına yeterliliği hakkında 8 kadından 2'si yeterli olmadığını ve 6'sı yeterli olduğunu belirtmiştir.
- Topluluk içinde hissedilen güvenlik ile ilgili soruda 8 kadından 2'si bir sıkıntı yaşadığını ve diğerlerinin sıkıntı yaşamadığını belirtildi. Sıkıntı yaşadığını belirten 2 kadından birisi, bu yaşanan rahatsızlıkların çocukları için tehlike arz ettiğini, diğeri ise konteyner kentte Suriyeli mülteci ailelerin ve bireylerin çoğunluğunu oluşturduğunu ve sadece birkaç Afgan ailenin konteyner kentte yaşamını idame ettirdiklerini, diğer kişilerle aralarında dil bariyeri olduğunu ve bu açıdan zorlandıklarını belirtti.
- Güvenlikle ilgili yaşanan ciddi sıkıntılar ve bu konuda yardım talep edilen yerler olup olunmadığı soruldu ve eğer olduysa alınan hizmetten memnun kalınıp kalınmadığı soruldu:
- 8 kadından 6'sı ciddi bir sıkıntı yaşamadığını; kalan 2 kadından biri konteyner kentte kendilerine gerçekleştirilen saldırıyı Jandarma'ya bildirdiğini ve sorunun çözülmediğini ve hiçbir şekilde aksiyon alınmadığını belirtti, diğeri ise yardım talep edeceği kurumlardan geri dönüş olmayacağı ve aksiyon alınmayacağına dair düşünceleri olduğundan ve çevresindeki insanların da tecrübesine dayanarak bu konuda cesaretlerinin kırık olduğunu belirtti.
- 8 kadından hepsi kaldıkları evlerin ve tesislerin (banyo, tuvalet, çocuk bakımı alanı vb.) kilidinin olduğunu belirtti.
- İklim koşullarının yaşam şartlarını etkileme konusunda 8 kadından 7'si etkilenmediğini belirtti. Kalan 1 kadın ise konteyner kentte bulunduğundan dolayı aşırı sıcaktan etkilendiğini ve kışın da aynı şekilde soğuklardan etkileneceğini ve daha fazla sorun çıkacağı düşüncesinde olduğunu belirtti.
- Çocuk parkı, sosyal alan ve acil durum toplanma alanı gibi tesislerin yaşam alanlarına yakınlığı hakkında herkes olumsuz cevap verdi. Konteyner kentte kalan kişi sadece prefabrik okul olduğunu vurguladı.
- Yine, tesislerde ve diğer yaşam alanlarında engelli bireylerin, yaşlıların ve bakıma ihtiyacı olan bireylerin dahiliyeti ile ilgili bir yapının örneğin rampaların mevcudiyeti hakkında 8 kadından 8'i de olmadığını belirtti.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Gıda ihtiyaçlarının karşılanması hakkında 8 kadından 8'ide şu an kendi imkanlarıyla gıda temin ettiğini, depremde hemen 8 kadının da hepsi çadırlarda kalır iken bazı devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının gıda yardımında bulunduklarını belirtti.
- 8 kadının 3'ünün şu anda gıda temin etmekte finansal sebeplerden dolayı zorlandığını belirtti.
- Katılan 8 kadının 5'i depremde sonra kısa süreli kaldıkları çadır kentlerde dağıtılan gıdalarla ilgili gıda güvenliği hakkında sıkıntı yaşadığını belirtti. Bazen bozuk ve yetersiz besinlerin dağıtıldığını belirttiler.
- Temin edilen gıdaların saklanması hakkında şu an evde kalan 7 kadının sıkıntı yaşamadığını fakat konteyner kentte kalan 1 kadının konteynerde olan mini buzdolabının kesinlikle yetersiz olduğunu bildirdi.
- Kullanılan tüp, ocak vb. gibi mutfak malzemelerinin güvenliğinde de 8 kadından 7'si sıkıntı yaşamadığı fakat konteyner kentte kalan 1 kadının piknik tüpü kullandığı ve bunun güvenli olmadığını belirtti.
- 8 katılımcının hepsi, gıda yardımı ve gıda güvenliği hakkında deprem bölgesindeki sahada çalışan kamu kurumu, özel sektör veya sivil toplum örgütleri tarafından bu konular hakkında özellikle çadır kentte ya da konteyner kentte kalan kişiler için herhangi bir bilgilendirme ya da broşür dağıtımının gerçekleşmediğini belirttiler.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu:

- 8 kadından 4'ünün ailenin geçimini eşlerinin sağladığı, kalan kişilerden 2'sinin 18 yaş üstü çocuklarının çalıştığı ve 2 kadının da ailelerinde hiçbir bireyin çalışmadıkları bilgisi edinildi.
- 8 kadının ailesinde bulunan çocukların sayısı ve yaşları şu şekildedir:
 - 1 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 4 çocuk bulunmaktadır ve yalnızca 1 çocuk 18 yaşından büyüktür.
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - Bir katılımcının ailesinde çocuk yoktur.
 - 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 2 çocuk bulunmaktadır ve 2 çocuk 18 yaşından büyüktür.
- 6 kadının, ailelerinin geçimini sağlayan aylık gelirleri en düşük 3000 lira ve en yüksek 15000 lira olduğu belirtilmiş ve 8 kadından 3'ü ailesinin Kızılay Kart desteği görmekte olduğunu belirtmiştir.
- 8 kadının 6'sının ailesinde çalışan bireylerin olduğu ve bu kişilerin düzensiz, izinsiz ve sigortasız bir şekilde bahçe işleri, inşaatlarda, terzilerde çalıştığı belirtilmiştir. 6 kadından 3 ise ailesinde sigortasız çalışan bu bireylerin iş kazası geçirdiklerini belirtmiştir.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 kadından 8'i çadır kentte iken yardımların yapıldığını ve bunların genellikle gıda, battaniye, giyecek ve su yardımı olduğunu belirtildi. Alınan yardımların nereden geldiğini bilmediklerini veya a hatırlayamadıklarına belirttiler.
- 8 kadından 8'i, alınan yardımların yeterli olduğunu düşünmektedir.
- 8 kadından tümü, yardımları gerçekleştirilen kurum ve kuruluşların insani yardım çalışanları tarafından ayrımcılığa uğramadığını belirtti.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı:

- 8 kadından 5'i temel sağlık hizmetlerine erişimde herhangi bir zorluk yaşamadığını; kalan 3 kadından 1'inin sigortanın olmaması, özel hastaneye gitmek zorunda kalması durumunda ise sağlık hizmeti için alınan ücretleri finansal olarak karşılayacak bütçeleri olmadıkları için zorlandıklarını belirtti. Diğer 2 kadın ise hastanelerde Arapça tercüman olması fakat Farsça tercüman bulunmaması sebebiyle sağlık hizmetine erişimde dil bariyerinden dolayı güçlük çektikleri belirttiler.
- 8 kadından 5'inin kronik hastalığı olmadığı ve kalan 3 kadının ise (kalp rahatsızlığı, ruh sağlığı problemleri ve tansiyon vb.) gibi kronik rahatsızlığının olduğu belirtilmiştir.
- 8 kadından hepsi üreme sağlığı ve cinsel sağlık konularında bilgi sahibi olduklarını ve daha önce herhangi bir devlet kurumundan ya da sivil toplum kuruluşundan bilgilendirme ya da broşür temini sağlanmadığı belirtilmiştir.
- Tüm katılımcılar, ailedeki bebek ve çocukların aşılarının tam olduğunu ve en yakın sağlık ocağından temin edildiğini belirtti.
- Depremin ve depremin getirdiği yaşam şartlarının ruh sağlığını etkisi hakkında 8 kadın da negatif bir şekilde etkilendiğini ve yaşam şartlarının şimdi durumları hakkında çaresiz ve gelecekleri hakkında daha umutsuz hissettirdiğini belirttiler. Bazısı panik ataklar geçirdiğini, geceleri uyuyamadığını ve günlük aktivitelere odaklanamadıklarını belirtti.
- Ruh sağlığı desteği hiçbirinin almadığı belirtilmiştir. 2 katılımcı, ruh sağlığı problem yaşadığının altını çizdi.
- 8 kadından 6'sı özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri için ev işlerine odaklanmak, annelik görevlerini yerine getirmek vb. gibi toplumsal cinsiyete dayalı rollerinden bahsetmesi dikkat çekti. Kalan 2 kişinin de hiçbir şekilde hiçbir yolun özbakımını sağlaması konusunda yeterli olmadığını düşündüklerini belirttiler. Konteyner kentte kalan 1 kadın ise konteyner kentte diğer mülteci gruplarıyla komşuluk ilişkisi kuramadığını ve kurabiliyor olsaydı gündelik yaşamının daha iyi bir noktada olabileceğini ve depremin etkilerinin daha az hissedileceği bir ortamın kendisine iyi gelebileceğini belirtti.

Koruma ve Sosyal Hizmetlere Erişim

- Katılımcıların hepsinin hakları hakkında bilgi sahibi olduğunu ve sosyal destek ve koruma hizmetlerinden haberdar olduğunu belirlenmiştir.
- Koruma hakkında daha önce sorun yaşamadıkları için hiçbir yere başvurmadıklarını belirtmişlerdir. Buna istinaden, katılımcılar arasında koruma hakkında hizmet alım tecrübesi yaşamadıkları için Kahramanmaraş ilinde gerçekleştirilen koruma alanındaki hizmetlerin kalitesi hakkında çıkarımlar yapılamamaktadır. Buna istinaden konu hakkında hangi kurumlara başvurdukları ve başvuru alan kurumlarca sağlanan PSEA mekanizmaları, TCDŞ mağdurları ve çocuk koruma için bildirim hatları bulunup bulunmadığı konusunda bir bilgilendirme yapılamamaktadır.
- 8 kadından 6'sı depremden sonra herhangi bir şiddete veya ayrımcılığa maruz kalmadıklarını belirtti. Kalan 2 kadından konteyner kentte kalanın, diğer mülteci gruplarının kendisiyle iletişiminin tamamının ayrımcı bir dille gerçekleştiğini; diğer kadının ise çadır kentte kalırken hem yerel halk hem de diğer mülteci grupları tarafından ayrımcılığa ve ırkçılığa uğradığını belirtti. İki kadın da durumu güvenliğe, polise ve jandarmaya bildirdiğinde aksiyon alınmadığını belirtti.
- Bununla birlikte 8 kadının tümü TCDŞ riski altında kalmadıklarını belirtmişlerdir ve tehdit altında olmadıklarını vurgulamışlardır.

Eğitim

- 8 kadının 8'inde ailesinde okul çağındaki tüm çocukların okula gittikleri belirtilmiştir. 8 kadından 4'ü çocuklarının eğitime erişimi ve okulların yerleşim yerine uzaklığı hakkında sorun yaşamadığını ve kalan 4 kadın ise yerleşim yerlerine çocuklarının uzaktaki gittiğini ve onlar için endişelendiğini ve ulaşım da bazen sıkıntı yaşadıklarını belirttiler.
- 8 kadından 3'ü çocuklarının okulda ayrımcılık yaşamadığını, diğer 5 kadın ise çocuklarının okulda ayrımcılığa ve zorbalığa uğradığını belirtti. 5 kadından 3'ü çocuklarının diğer mülteci çocuklardan akran zorbalığı gördüğünü, kalan 2 kadın ise okul idare biriminin ve öğretmenlerin çocuklara karşı tavır ve tutumlarında ayrımcı bir yaklaşım seçtiklerini belirtti.
- Kişi, "Yazarlıkla ilgili bir yarışma düzenlendi ve çocuğum ikinci oldu bu yarışmada. Okul yönetimi bu başarısını tanımadı ve ödülünü evladıma vermedi. Çocuğum bu durumdan çok etkilendi." dedi.
- Katılımcıların eğitim durumu ele alındığında; 8 kadından 4'ü hayatları boyunca hiç eğitim almadıklarını, 2'si ortaokula kadar okuduklarını ve daha sonra çeşitli sebeplerle bırakmak zorunda kaldıklarını ve 2 kadının da lise mezunu olduğu tespit edildi.

4.2.3. ADANA KADIN ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

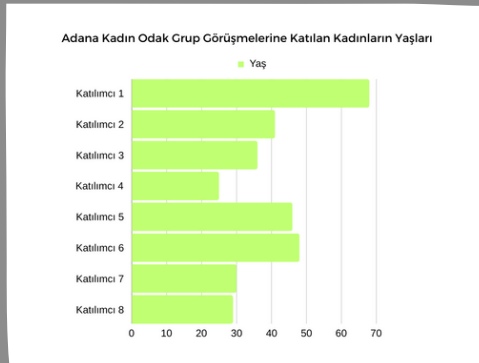
- Adana’da gerçekleştirilen kadın odak grubu görüşmesine 8 kadın katılmıştır.
- 8 kadın da cinsiyetini kadın olarak tanımlamaktadır.

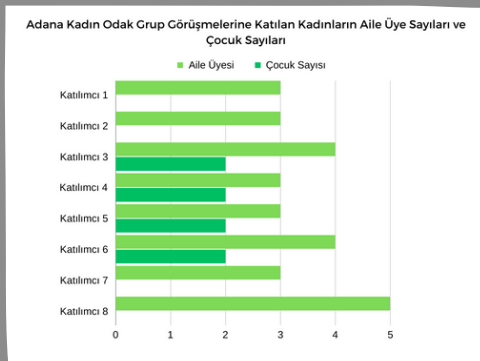
8 kadından yalnızca 3’ü İranlı olduğunu, geri kalan 5 kadın Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

8 kadından 7’si Geçici Koruma statüsüne sahipken, 1 kadın şartlı mülteci olduğunu belirtmiştir.

Kadınların yaşları: 68, 41, 36, 25, 46, 48, 30 ve 29’dur.

Kadınların aile üyeleri sayıları sırayla: 3, 3, 4, 3, 3, 4, 3 ve 5’tir

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 kadından hepsi eski evlerinde kaldıklarını belirtti. Bundan önce, deprem olduktan hemen sonra hepsi dışarıda kaldığını ve akraba veya arkadaş yanında bir süre yaşadıklarını ekledi.
- Barınılan yerlerdeki ana giriş yollarında ve tesislerde tam aydınlatma ve işaretlerin mevcudiyet durumu hakkında 8 kadından 8'i de sorun olmadığını belirtmiştir.
- Kalınan çadırın/evin/tesislin genişliğinin aile üye sayısına yeterliliği hakkında 8 kadından hepsi yeterli olduğunu belirtmiştir.
- Topluluk içinde hissedilen güvenlik ile ilgili soruda 8 kadından 7'si sıkıntı yaşadığını ve diğer 1 kişinin sıkıntı yaşamadığı belirtildi. Sıkıntı yaşadığını belirten 7 kişiden 2'si, yabancı oldukları için güvende hissetmediklerini ve yerinden edilmişliğin verdiği hassasiyetin asla atılmadığını bildirmiştir. Diğer 5 kişi ise, aynı sebeplerden ötürü güvenlik problem yaşadığını belirtmiştir.
- Güvenlikle ilgili yaşanan ciddi sıkıntılar ve bu konuda yardım talep edilen yerler olup olunmadığı soruldu ve eğer olduysa alınan hizmetten memnun kalınıp kalınmadığı soruldu: 8 kadından 6'sı bu konularda yardım talep etmeye çekindiklerini belirtti.
- 8 kadından hepsi kaldıkları evlerin ve tesislerin (banyo, tuvalet, çocuk bakımı alanı vb.) kilidinin olduğunu belirtti.
- İklim koşullarının yaşam şartlarını etkileme konusunda 8 kadından hepsi etkilendiğini belirtti.
- Çocuk parkı, sosyal alan ve acil durum toplanma alanı gibi tesislerin yaşam alanlarına yakınlığı hakkında herkes olumlu cevap verdi.
- Yine, tesislerde ve diğer yaşam alanlarında engelli bireylerin, yaşlıların ve bakıma ihtiyacı olan bireylerin dahiliyeti ile ilgili bir yapının örneğin rampaların mevcudiyeti hakkında 8 kadından 8'i olduğunu belirtti.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Gıda ihtiyaçlarının karşılanması hakkında 8 kadından 6'sı şu an kendi imkanlarıyla gıda temin ettiğini, ve kalan 2 kadın ise depremde sonra bazı devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının gıda yardımında bulunduklarını belirtti. ASAM ve Kızılay.
- 8 kadından yalnızca 1 kişi şu anda bebeği için gıda temin etmekte finansal sebeplerden dolayı zorlandığını belirtti.
- Katılan 8 kadının hepsi depremde sonra kısa süreli kaldıkları yerlerde ve sokaklarda dağıtılan gıdalarla ilgili gıda güvenliği hakkında sıkıntı yaşamadığını belirtti
- Temin edilen gıdaların saklanması hakkında şu an evde kalan bütün katılımcılar sıkıntı yaşamadığını bildirdi.
- Kullanılan tüp, ocak vb. gibi mutfak malzemelerinin güvenliğinde de 8 kadından hepsi sıkıntı yaşamadığını belirtti. Herkesin sahip olduğu mutfakları ve mutfak malzemeleri var.
- 8 katılımcının hepsi, gıda yardımı ve gıda güvenliği hakkında deprem bölgesindeki sahada çalışan kamu kurumu, özel sektör veya sivil toplum örgütleri tarafından bu konular hakkında özellikle çadır kentte ya da konteyner kentte kalan kişiler için herhangi bir bilgilendirme ya da broşür dağıtımının gerçekleşmediğini belirttiler.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu

- 8 kadından 3'ünün ailenin geçimini eşlerinin sağladığı, kalan kişilerden yine 3'ünün 18 yaş üstü çocuklarının çalıştığı ve kalan 2 kadının ailelerinde hiçbir bireyin çalışmadıkları bilgisi edinildi.
- 8 kadının ailesinde bulunan çocukların sayısı ve yaşları şu şekildedir:
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından büyüktür.
 - 4 çocuk, hepsi 18 yaşından büyüktür.
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 4 çocuk, yalnızca ikisi 18 yaşından küçüktür.
- 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
- 1 çocuk, 18 yaşından büyüktür.
- 2 çocuk, 18 yaşından büyüktür.
- Ailesinde çalışan bireyler olduğunu belirten 6 kadının, ailelerinin geçimini sağlayan aylık gelirleri en düşük 6000 lira ve en yüksek 11000 lira olduğu belirtilmiş ve 8 kadından 5'inin ailesinin Kızılay Kart desteği görmekte olduğunu belirtmiştir.
- Ailesinde çalışan bireylerin olduğu 6 kadından 4'ü, bu kişilerin düzenli, kalan 2 kadın da düzensiz çalıştığını ve 6 kadının hepsi, bu kişilerin izinsiz ve sigortasız bir şekilde çalıştığını belirtmiştir. Bu aile bireyleri; hizmet sektöründe, inşaatlarda, terzilerde, spor öğretmenliğinde ve tamirhanede çalışmaktadır. Herhangi bir iş kazası yaşanmamıştır.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

- 8 kadından hepsi temiz su temini konusunda zorlanmadıklarını ve çeşme suyunu gönül rahatlığı ile kullandıklarını belirttiler.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda 8 kadından hepsi sıkıntı yaşamadıklarını belirtti.
- 8 katılımcının hepsi evlerinde kaldığı için, konteyner kentte ve diğer alternatif yaşam alanlarında yaşanan tecrübeler hakkında hazırlanan sorulara cevap vermediler.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 kadından 8'i de yardımlardan yararlanmadığını belirtti.
- Bu sebeple, ne alınan yardımların yeterli olup olmadığını bildirecek bilgiye sahiplerdi ne de yardımları dağıtan insani yardım çalışanları tarafından ayrımcılığa uğradıklarını belirtecek durum yaşadılar.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı:

- 8 kadından sadece 1'i temel sağlık hizmetlerine erişimde herhangi bir zorluk yaşamadığını ve sağlık sigortasının olduğunu; kalan 7 kadının sigortasının olmaması, özel hastaneye gitmek zorunda kalması durumunda ise sağlık hizmeti için alınan ücretleri finansal olarak karşılayacak bütçeleri olmadıkları için zorlandıklarını belirtti.
- 8 kadından tümü kronik hastalığı olmadığını belirtmiştir.
- 8 kadın da üreme sağlığı ve cinsel sağlık konularında bilgi sahibi olduklarını ve daha önce herhangi bir devlet kurumundan ya da sivil toplum kuruluşundan bilgilendirme ya da broşür temini sağlanmadığı belirtilmiştir.
- Tüm katılımcılar, ailedeki bebek ve çocukların aşılarının tam olduğunu ve en yakın sağlık ocağından temin edildiğini belirtti.
- Depremin ve depremin getirdiği yaşam şartlarının ruh sağlığını etkisi hakkında 8 kadın da negatif bir şekilde etkilendiğini ve yaşam şartlarının şimdi durumları hakkında çaresiz ve gelecekleri hakkında daha umutsuz hissettirdiğini belirttiler. Bazısı panik ataklar geçirdiğini, geceleri uyuyamadığını ve günlük aktivitelere odaklanamadıklarını belirtti.
- 8 kadından 7'si ruh sağlığı desteği almadığı belirtilmiştir. Yalnızca 1 katılımcı, ruh sağlığı problemi için Ankara'daki bir sivil toplum kuruluşunun desteğine başvurduğunu fakat sürdürülebilir ya da etkin bir yardım olmadığını vurguladı.
- 8 kadından 2'si özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri için dini inanç temelli yaklaşımlara başvurduğunu belirtti. 5 kişinin de hiçbir şekilde hiçbir yolun özbakımını sağlaması konusunda yeterli olmadığını düşündüklerini belirttiler, sadece ağlayarak umutsuzca hayatlarını idame ettirdiklerini belirttiler. 1 kadın ise kardeşinin psikolog olduğunu ve onunla konuşmanın kendisi için iyi geldiğini belirtti.

Koruma ve Sosyal Hizmetlere Erişim

- Katılımcıların hepsinin hakları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmesi dikkat çekti ve sosyal destek ve koruma hizmetlerinden haberdar olmadıklarını da belirtmişlerdir.
- Koruma hakkında daha önce sorun yaşadıkları zaman ASAM'a başvurduklarını belirtmişlerdir. Bu kurumca sağlanan PSEA mekanizmaları, TCDŞ mağdurları ve çocuk koruma için bildirim hatları bulunduğu hakkında bilgi verdiler.
- 8 kadından 6'sı depremde sonra herhangi bir şiddete veya ayrımcılığa maruz kalmadıklarını belirtti. Kalan 2 kadın ise kaldığını belirtti. İki kadın da durumu ASAM'a ve yabancı şubeye bildirdiklerini belirttiler fakat aldıkları hizmet kalitesi hakkında bilgi vermediler.
- Bununla birlikte 8 kadından yalnızca biri, kocası tarafından tehdit altında olduğunu ve TCDŞ riski altında kaldığını belirtmiştir.

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam

- 8 kadından hepsi kaldıkları yerde yerel halk tarafından ayrımcılığa ve sözlü şiddete maruz kalmadığını belirtti.
- 8 kadından 7'si depremde sonra en çok barınma şartları, ev kiralrı ve geçimleri hakkında sıkıntı yaşadıklarını belirttiler.
- Son olarak, geleceğe dönük planları ve hayalleri sorulduğunda 5 kadın; gelecek planlarının yalnızca çocuklarının refahı üzerine kurulu olduğunu belirtti. Bir katılımcı, eğitim hayatına devam etmek istediğini ve diğerkatılımcı ise üçüncü bir ülkenin vatandaşı olup, orada kamuya faydalı bir vatandaş olma hayali olduğunu belirtti.

Eğitim

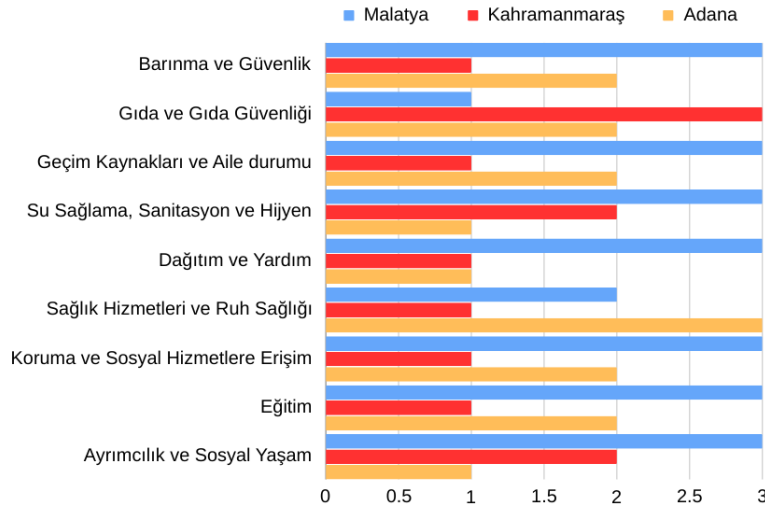
- 8 kadının 8'inde ailesinde okul çağındaki tüm çocukların okula gittikleri belirtilmiştir. 8 kadından tümü çocuklarının eğitime erişimi ve okulların yerleşim yerine uzaklığı hakkında sorun yaşamadığını belirttiler.
- 8 kadından 4'ü çocuklarının okulda ayrımcılık yaşadığını, diğerkadın ise çocuklarının okulda ayrımcılığa ve zorbalığa uğradığını belirtti. Bu 4 kişiden ikisi çocuklarının sınıf arkadaşlarından akran zorbalığı ve öğretmenlerinden ayrımcılık gördüğünü, ve kalan 2 kişi ise çocuklarının staj bulmakta zorlandıklarını ve sadece mülteci oldukları için staj başvurularının kolaylıkla reddedildiğini belirtmişlerdir.
- Katılımcıların eğitim durumu ele alındığında; 8 kadından 1'i hayatı boyunca hiç eğitim almadığı, 6'sının ortaokula kadar okuduğu ve daha sonra çeşitli sebeplerle bırakmak zorunda kaldıklarını ve 1 kadının da üniversiteyi son sene bırakmak zorunda kaldığı tespit edilmiştir.

ARSA Hakkında Bilgilendirme

Katılımcılardan hepsi daha önce Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı duyduğunu fakat hizmetlerinden haberdar olmadıklarını belirtti. Tüm katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, bizimle iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal media vb.) bilgisi verilmiştir.

Malatya, Kahramanmaraş ve Adana'da Kadınların Odak Grup Görüşmelerinde Belirttiği Olumsuz Tecrübelerin Şehir Bazında Karşılaştırılması

4.2.4.BULGULARIN ÖZETİ: FARKLILIKLAR, ORTAK SORUNLAR & ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Farklılıklar

- Malatya'daki katılımcılar, Kahramanmaraş ve Adana'dakilere göre yerel nüfustan ayrımcılık görürken, diğer iki şehirde daha büyük ölçüde diğer mülteci gruplarından ayrımcılık gördüklerini belirtmişlerdir.
- Kadın katılımcıların yasal statüleri arasında farklılıklar vardır, özellikle Adana'dakiler daha fazla şartlı mülteci statüsüne sahiptir.
- Çocukların okulla ilişkili deneyimleri ve ayrımcılığa maruz kalma durumları farklılık göstermektedir. Özellikle Kahramanmaraş'taki çocuklar, okullarda daha fazla ayrımcılığa maruz kaldıklarını ifade etmektedir.
- Kadın katılımcıların ruh sağlığı hizmetlerine erişim konusundaki deneyimleri farklıdır. Adana'daki kadınlar, ruh sağlığı sorunlarına daha fazla duyarsızlık yaşamıştır.

Ortak Sorunlar

- Tüm şehirlerde barınma sorunları, güvenlik endişeleri, gıda temini zorlukları, ekonomik sıkıntılar, temiz su temini sorunları, sağlık hizmetlerine erişim eksiklikleri, ayrımcılık ve çocukların okullarda ayrımcılığa uğraması gibi ortak temel sorunlar bulunmaktadır.

Çözüm Önerileri

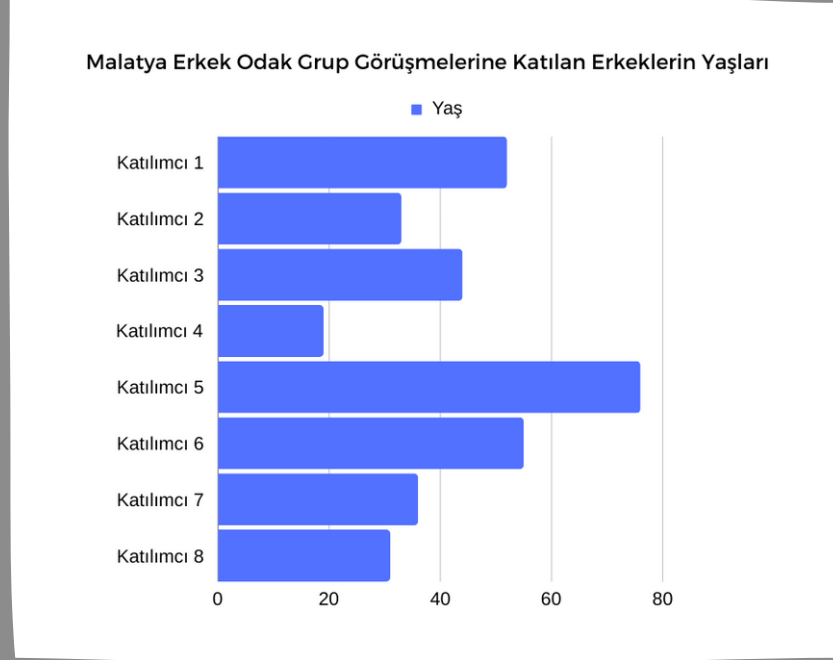
- Hükümet ve sivil toplum kuruluşları, depremzedelere uygun barınma sağlamalı ve güvenlik endişelerini gidermeye odaklanmalıdır.
- Gıda yardımı ve gıda güvenliği konusunda daha etkili bir sistem kurulmalıdır.
- Ekonomik sıkıntıları olan ailelere finansal destek ve istihdam fırsatları sunulmalıdır.
- Temiz su temini ve hijyen koşulları iyileştirilmelidir.
- Ruh sağlığı hizmetlerine daha fazla erişim sağlanmalı ve bu hizmetlerin mülteci topluluklara uygunluğu artırılmalıdır.
- Eğitimde ayrımcılığa karşı önlemler alınmalı ve çocukların okullarda daha güvenli bir ortamda eğitim almaları sağlanmalıdır.
- Koruma hizmetlerine erişimi artırmak ve ayrımcılığa uğrayan bireylere daha fazla destek sunmak için çalışmalar yapılmalıdır.

4.3. ERKEKLER ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

4.3.1. MALATYA ERKEK ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

Demografik Bilgiler

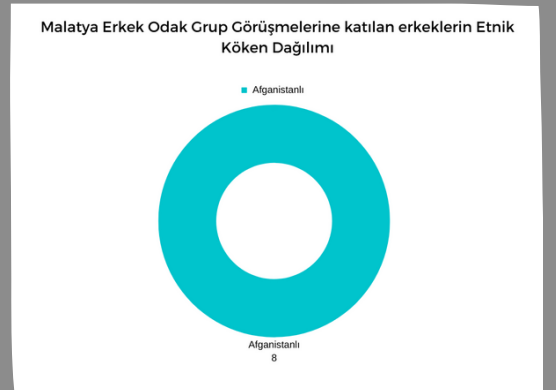
- Malatya’da gerçekleştirilen erkek odak grubu görüşmesine 8 erkek katılmıştır.
- 8 erkek de cinsiyetini erkek olarak tanımlamaktadır.
- Erkeklerin aile üyeleri sayıları sırayla: 4, 5, 4, 4, 6, 7, 8 ve 4’tür.

Erkeklerin yaşları: 52, 33, 44, 19, 76, 55, 36 ve 31’dir.

8 erkekte 3’ü Uluslararası Koruma statüsüne sahipken, 5 erkek şartlı mülteci olduğunu belirtmiştir.

8 erkek de Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 erkekten 2'si konteyner kentte kaldıklarını, 1 katılımcı depremde hasar alan evde kaldığını, 5 katılımcı depremde sonra yeni evde kaldıklarını belirtti.
- Kalınan konteyner kentte ve diğer barınılan yerlerdeki ana giriş yollarında ve tesislerde tam aydınlatma ve işaretlerin mevcudiyet durumu hakkında 8 erkekten 6'sı sorun olmadığını fakat konteyner kentte kalan 2 erkek katılımcı sorunlar olduğunu belirtmiştir.
- Kalınan çadırın/evin/tesislin genişliğinin aile üye sayısına yeterliliği hakkında 8 erkekten 2'si konteyner kentte kaldıkları için küçük bir konteynera sığamadıklarını ve mahremiyet sıkıntısı çektiklerini söyleyerek yeterli olmadığını ve geri kalan 6 katılımcı yeterli olduğunu belirtmiştir.
- Topluluk içinde hissedilen güvenlik ile ilgili soruda 8 erkekten 2'si konteyner kentte çok fazla işsiz ve uyumsuz Suriyeli genç erkek gruplarının olduğunu ve sıkıntı yarattıklarını belirtildi. Diğer kalan 6 kişi evde olduğu için bir problem yaşamadıklarını bildirdiler.
- Güvenlikle ilgili yaşanan ciddi sıkıntılar ve bu konuda yardım talep edilen yerler olup olunmadığı soruldu ve eğer olduysa alınan hizmetten memnun kalınıp kalınmadığı soruldu: 8 erkekten hepsi ciddi bir sıkıntı yaşamadığını belirtti.
- 8 erkekten hepsi kaldıkları evlerin ve tesislerin (banyo, tuvalet, çocuk bakımı alanı vb.) kilidinin olduğunu belirtti.
- İklim koşullarının yaşam şartlarını etkileme konusunda 8 erkekten 6'sı sorun olmadığını fakat konteyner kentte kalan 2 kişi kışın soğuktan ve yazın sıcaktan çok fazla bir şekilde etkilendiğini belirtti.
- Çocuk parkı, sosyal alan ve acil durum toplanma alanı gibi tesislerin yaşam alanlarına yakınlığı hakkında 6 kişinin olumlu cevabı ve kalan 2 kişinin konteyner kentte bu tür tesislerin yoksunluğundan ve hatta yolların dahi düzgün ve güvenli bahsetti.
- Yine tesislerde ve diğer yaşam alanlarında engelli bireylerin, yaşlıların ve bakıma ihtiyacı olan bireylerin dahiliyeti ile ilgili bir yapının örneğin rampaların mevcudiyeti hakkında 8 erkekten 2'si olmadığını belirtti.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Gıda ihtiyaçlarının karşılanması hakkında 8 erkekten 8'inde şu an kendi imkanlarıyla gıda temin ettiğini, konteyner kentte kalan 2 katılımcı depremden hemen sonra bazı devlet ve sivil toplum kuruluşlarının bazen düzensiz bir şekilde gıda yardımında bulunduklarını belirtti.
- 8 katılımcının 8'inin de şu anda gıda temin etmekte zorlanmadığını belirtti.
- Katılan 8 erkek depremden sonra kısa süreli kaldıkları çadır kentlerde, camilerde ve diğer yaşam alanlarında dağıtılan gıdalarla ilgili gıda güvenliği hakkında sıkıntı yaşamadığını belirtti.
- Temin edilen gıdaların saklanması hakkında konteyner kentte kalan 2 katılımcı ciddi sıkıntılar yaşadığını belirtildi.
- Kullanılan tüp, ocak vb. gibi mutfak malzemelerinin güvenliğinde de yine konteyner kentte kalan 2 katılımcı sıkıntı yaşadığını belirtildi.
- 8 katılımcının hepsi, gıda yardımı ve gıda güvenliği hakkında deprem bölgesindeki sahada çalışan kamu kurumu, özel sektör veya sivil toplum örgütleri tarafından bu konular hakkında özellikle çadır kentte ya da konteyner kentte kalan kişiler için herhangi bir bilgilendirme ya da broşür dağıtımının gerçekleştirmediğini belirttiler.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu

- 8 katılımcıdan 3'ü ailenin geçimini kimsenin sağlamadığı, şu anda herhangi bir işi olmadıklarını belirtti. Bu üç kişiden ikisi şu anda mevsimsel işçi oldukları için herhangi bir iş fırsatı olmadığını belirtti, diğer kişi ise babasının engelli raporu sayesinde gelen yardımla geçindiklerini ve ailede çalışabilecek tek kişinin kendisi olduğunu ve üniversiteye gitmek yerine ailesine bakma mecburiyetini yerine getirmesi gerektiğini ve iş aradığını söyledi. Kalan kişilerden 5'inin hamal, fabrika işçisi, inşaat işçisi ve tekstil işçisi olarak hayatlarını idam ettikleri bilgisi edinildi.
- 8 katılımcının ailesinde bulunan çocukların sayısı ve yaşları şu şekildedir:
- 6 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
- Hiç çocuk bulunmamaktadır.
- 6 çocuk bulunmaktadır ve yalnızca 1 çocuk 18 yaşından büyüktür.
- Hiç çocuk bulunmamaktadır.
- 12 çocuk bulunmaktadır ve yalnızca 2 çocuk 18 yaşından büyüktür.
- 4 çocuk, hepsi 18 yaşından büyüktür.
- 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
- 2 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
- 8 katılımcının, ailelerinin geçimini sağlayan aylık gelirlerini tam rakamlarla belirtmeyerek yalnızca aileleri için yeterli olmadıklarını altını çizmişlerdir ve yalnızca bir katılımcı Sosyal Hizmetler'den yardım gördüklerini belirtti.
- 8 erkeğin 5'i de işlerinin düzensiz, izinsiz ve sigortasız bir şekilde 5'inin hamal olarak pazarda, fabrikada, inşaatlarda ve tekstil sektöründe çalıştığı belirtilmiştir. İş yerlerine ulaşımında herkes ulaşımını yürüyerek sağlıyor.
- 2 katılımcı ise iş yerinde kaza geçirdiklerini fakat rapor alamadıklarını belirtti.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 erkeğin 4'ünün hiç bir destek almadığı ve kalan 4 erkek genellikle gıda, su, battaniye, ısıtıcı yardımı aldığı belirtildi. Alınan yardımların nereden geldiğini anımsayan katılımcıların belirttiği yardım kuruluşları şöyledir: AFAD, Kızılay ve Malatya Yaşam Derneği.
- Yardım alan 4 katılımcı, alınan yardımların yeterli olduğunu düşünmektedir.
- Yardım alan 4 katılımcı, yardımları gerçekleştirilen kurum ve kuruluşların insani yardım çalışanları tarafından ayrımcılığa uğramadığını belirtti.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

- 8 katılımcıdan 6'sı temiz su temini konusunda zorlandıklarını fakat çeşme suyunu kullanmak zorunda kaldıklarını belirttiler. Konteyner kentte kalan 2 katılımcı ise suyu tesisten suyu temin ettiklerini belirtti.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda 8 katılımcıdan 2'si konteyner kentteki giderler hakkında sıkıntı yaşadığı belirtildi.
- Konteyner kentte kalan kişiler su noktaları, tuvaletler ve diğer WASH (Su, Sanitasyon ve Hijyen) tesislerinin güvenli ve kolay erişim alanlarına yerleştirildiği ve bunların kilitlenebilir ve erkekler ve kadınlar için cinsiyete göre ayrıldığı belirtilmiştir. Bu tesislerde çöp toplanması gibi hijyen temininin yapıldığını belirttiler.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı

- 8 erkeğin 6'sı temel sağlık hizmetlerine erişimde herhangi bir zorluk yaşamadığını; kalan 2 erkeğin ise belirli vakitlerden sonra toplu taşıma servisi olmadığını ve acil durumlarda sağlık hizmetine erişimde güçlük çektikleri belirttiler.
- 8 erkeğin 4'ünün kronik hastalığı olmadığı ve kalan 4 kişinin ise (mide rahatsızlığı, tansiyon vb.) gibi kronik rahatsızlığının olduğu belirtilmiştir.
- 8 erkeğin hepsi üreme sağlığı ve cinsel sağlık konularında bilgi sahibi olduklarını ve daha önce herhangi bir devlet kurumundan ya da sivil toplum kuruluşundan bilgilendirme ya da broşür temini sağlanmadığı belirtilmiştir.
- Çocuğu olan tüm katılımcılar, ailedeki bebek ve çocukların aşılarının tam olduğunu ve en yakın sağlık ocağından temin edildiğini belirtti.
- Deprem ve depremin getirdiği yaşam şartlarının ruh sağlığını etkisi hakkında 8 erkek de negatif bir şekilde etkilendiğini ve yaşam şartlarının şimdi durumları hakkında çaresiz ve gelecekleri hakkında daha umutsuz hissettirdiğini belirttiler.
- Ruh sağlığı desteği hiçbirinin almadığı belirtilmiştir.
- 8 erkeğin hepsi özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri hakkında herhangi bir deneyimi ve alışkanlığı olmadığı belirtmesi dikkat çekti.

Koruma ve Sosyal Hizmetlere Erişim

- Katılımcıların hepsinin hakları hakkında bilgi sahibi olmadığı ve sosyal destek ve koruma hizmetlerinden haberdar olmadığı belirlenmiştir.
- Koruma hakkında sorun yaşadığınızda hiçbir yere başvurmadıklarını belirtmişlerdir. Buna istinaden, katılımcılar arasında koruma hakkında hizmet alım tecrübesi yaşamadıkları için Malatya ilinde gerçekleştirilen koruma alanındaki hizmetlerin kalitesi hakkında çıkarımlar yapılamamaktadır. Ayrıca, konu hakkında hangi kurumlara başvurdukları ve başvuru kurumlarca sağlanan PSEA mekanizmaları, TCDŞ mağdurları ve çocuk koruma için bildirim hatları bulunup bulunmadığı konusunda bir bilgilendirme yapılamamaktadır.
- 8 erkek depremden sonra herhangi bir şiddete veya ayrımcılığa maruz kalmadıklarını belirtti.

Eğitim

- 8 kadının 8'inin de ailesinde okul çağındaki tüm çocukların okula gittikleri belirtilmiştir. 8 erkekte 5'i yerleşim yerlerine yakın okulların hasarlı oluşu nedeniyle bazı çocukların okul kayıtlarının, uzaktaki okullara alındığı için ulaşım konusunda sorun yaşadığını belirtti.
- Katılımcıların eğitim durumu ele alındığında; 8 erkekte 3'ü hayatları boyunca hiç eğitim almadıklarını, 3'ü ortaokula kadar okuduklarını ve 2 katılımcının da lise mezunu olduğunu belirtti.

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam:

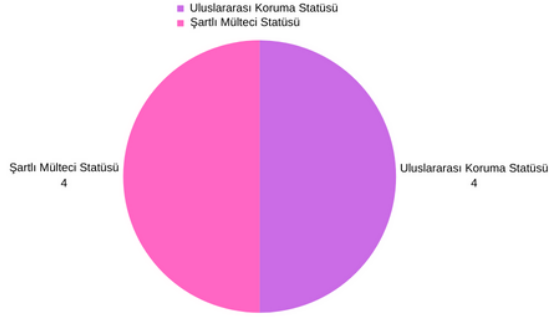
- 6 erkekte tümü de, çocuklarının okulda ayrımcılığa ve zorbalığa uğradığını belirtti.
- 8 katılımcıdan 6 kişi kaldıkları yerde yerel halk tarafından ayrımcılığa maruz kaldığını belirtti. Özellikle yeni ev arayışında iken ev sahiplerinden olumlu cevaplar almakta sıkıntı çektiğini, kamu kurumlarında da ayrımcı dil kullanıldığını belirtti.
- 8 katılımcı da tümü depremden sonra en çok barınma konusunda sıkıntı yaşadıklarını ve bununla birlikte finansal olarak zorluklar yaşadıklarını ve psikolojik olarak çöküş tecrübe ettiklerini belirttiler.
- Son olarak, geleceğe dönük planları ve hayalleri sorulduğunda 4 katılımcı üçüncü ülkeye yasal yollarla geçmek için dosyalarının sonuçlanmasını umutsuz bir şekilde beklediklerini, 3 katılımcı hiçbir planı olmadığını, Türkiye'de tutunamayacak duruma geldiklerini belirtti ve 1 katılımcı ise "Depremden özellikle eğitim konusunda etkilendim, üniversite sınavına hazırlanmak ve üniversiteye gitmek istedim ama depremden dolayı bu mümkün olmadı. Şimdi ise eğitim hayalime bir süre ara vermek zorundayım çünkü aileme bakmakla yükümlüyüm. Fakat Türkiye'de eğitim hayatıma devam edip ileride doktor olmayı çok isterim." dedi.

ARSA Hakkında Bilgilendirme

Katılımcılardan yalnızca 5'inin Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı daha önce duyduğunu ve verebileceği hizmetlerden haberdar olduğu tespit edilmiştir. 5 katılımcı daha önce ARSA'dan market kartı ve kira desteği sağlandığını belirtti. ARSA'yı bilen ve bilmeyen tüm katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal media vb.) bilgisi verilmiştir.

4.3.2. KAHRAMANMARAŞ ERKEK ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ DEMOGRAFİK BİLGİLER

Kahramanmaraş Erkek Odak Grup Görüşmelerine katılan
erkeklerin Yasal Statü Dağılımı

8 erkekten 4'ü uluslararası koruma statüsüne sahipken, 4 erkek şartlı mülteci olduğunu belirtmiştir.

Kahramanmaraş Erkek Odak Grup Görüşmelerine katılan
erkeklerin Etnik Köken Dağılımı

8 erkek de Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

- Kahramanmaraş'ta gerçekleştirilen erkek odak grubu görüşmesine 8 erkek katılmıştır.
- 8 erkek de cinsiyetini erkek olarak tanımlamaktadır.
- Erkeklerin yaşları: 24, 52, 35, 52, 33, 48, 36 ve 40'tür.
- Erkeklerin aile üyeleri sayıları sırayla: 5, 6, 1, 6, 3, 2, 5 ve 5'tir.

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 katılımcı da depremde sonra 3 ay boyunca çadırda kaldığını ve daha sonra yeni ev kiraladıklarını belirtti, yalnızca bir katılımcı şu an çalıştığı yerde geceleri konakladığını ve evi olmadığını belirtti.
- Kalınan çadırın/evin/tesisin genişliğinin aile üye sayısına yeterliliği hakkında 8 erkekten 2'si yeterli olmadığını ve 6'sı yeterli olduğunu belirtmiştir.
- Topluluk içinde hissedilen güvenlik ile ilgili soruda 8 katılımcıdan yalnızca biri sıkıntı yaşadığını ve diğerleri sıkıntı yaşamadığını belirtti. Sıkıntı yaşadığını belirten katılımcı, hırsızlık ve yağma olayları sebebiyle güvende olmadığını altını çizdi.
- Güvenlikle ilgili yaşanan ciddi sıkıntılar ve bu konuda yardım talep edilen yerler olup olunmadığı soruldu ve eğer oluyorsa alınan hizmetten memnun kalınıp kalınmadığı soruldu: katılımcılardan yalnızca birisi güvenlik sıkıntısı çektiği zaman polise gittiğini ve aldığı hizmetten memnun kaldığını belirtti fakat diğerleri bu soruya cevap vermek istemedi.
- 8 erkekten hepsi kaldıkları evlerin ve tesislerin (banyo, tuvalet, çocuk bakımı alanı vb.) kilidinin olduğunu belirtti.
- İklim koşullarının yaşam şartlarını etkileme konusunda 8 hepsi Adana'nın nemli havasından çok fazla etkilendiklerini belirtti.
- Çocuk parkı, sosyal alan ve acil durum toplanma alanı gibi tesislerin yaşam alanlarına yakınlığı hakkında herkes olumlu cevap verdi.
- Yine, tesislerde ve diğer yaşam alanlarında engelli bireylerin, yaşlıların ve bakıma ihtiyacı olan bireylerin dahilyeti ile ilgili bir yapının örneğin rampaların mevcudiyeti hakkında herkes olumlu cevap verdi.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Gıda ihtiyaçlarının karşılanması hakkında 8 erkekten 8'i de şu an kendi imkanlarıyla gıda temin ettiğini, depremde hemen sonra hepsi çadırlarda kalır iken bazı devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının gıda yardımında bulunduklarını belirtti.
- 8 katılımcının hepsi şu anda gıda temin etmekte finansal sebeplerden dolayı zorlandığını belirtti.
- Katılan 8 erkeğin hepsi depremde sonra kısa süreli kaldıkları çadır kentlerde dağıtılan gıdalarla ilgili gıda güvenliği hakkında sıkıntı yaşamadığını belirtti.
- Temin edilen gıdaların saklanması hakkında şu an evde kalan 7 erkeğin sıkıntı yaşamadığını fakat çalıştığı iş yerinde kalan 1 kişinin beslenme ve saklama konusunda sıkıntılar yaşadığını belirtti.
- Kullanılan tüp, ocak vb. gibi mutfak malzemelerinin güvenliğinde de 8 erkekten 7'si sıkıntı yaşamadığı fakat iş yerinde kalan 1 kişinin böyle bir imkanı yok.
- 8 katılımcının hepsi, gıda yardımı ve gıda güvenliği hakkında deprem bölgesindeki sahada çalışan kamu kurumu, özel sektör veya sivil toplum örgütleri tarafından bu konular hakkında özellikle çadır kentte kalan kişiler için herhangi bir bilgilendirme ya da broşür dağıtımının gerçekleştirmediğini belirttiler.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu

- 8 katılımcıdan 7'sinin ailenin geçimini kendilerinin sağladığı, kalan bir kişinin ise çalışmadığı tespit edildi.
- 8 katılımcının ailesinde bulunan çocukların sayısı ve yaşları şu şekildedir:
 - 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 1 çocuk, 18 yaşından küçüktür.
 - 4 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 1 çocuk, 18 yaşından küçüktür.
 - 4 çocuk, yalnızca üçü 18 yaşından küçüktür.
- Bir katılımcının ailesinde çocuk yoktur.
- 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
- 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
- 6 katılımcının, ailelerinin geçimini sağlayan aylık gelirleri en düşük 5000 lira ve en yüksek 14000 lira olduğu belirtilmiş ve 8 katılımcıdan 6'sı Kızılay Kart desteği gördüğünü, biri Sosyal Hizmetler'den yardım aldığını ve 1 katılımcının ek bir yardım görmemekte olduğunu belirtmiştir.
- Çalışan 7 katılımcının düzensiz, izinsiz ve sigortasız bir şekilde inşaatlarda ve terzilerde çalıştığı belirtilmiştir. Sigortasız çalışan bu bireylerin daha önce iş kazası geçirmediği belirtilmiştir.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

- 8 katılımcıdan 4'ü temiz su temini konusunda zorlandıklarını ve çeşme suyunu gönül rahatlığı ile kullanamadıklarını belirttiler.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda çalıştığı iş yerinde kalan kişi hijyen hakkında sıkıntı yaşadığı belirtildi. Şu an evlerde ikamet eden 7 kişi hijyen konusunda sıkıntı yaşamadığını belirttiler.
- Daha önce çadır kentte kalan 8 katılımcı kadın daha önce çadır kentlere hijyen kiti yardımlarının düzensiz de olsa yapıldığını belirtti.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 katılımcıdan 8'i çadır kentte iken gıda yardımlarının yapıldığını ve bunlardan faydalandığını belirtildi. Genellikle AFAD ve Kızılay'dan yardımların geldiğini belirttiler.
- 8 katılımcının 8'i, alınan yardımların yeterli olduğunu düşünmektedir.
- 8 katılımcıdan 7'si, yardımları gerçekleştirilen kurum ve kuruluşların insani yardım çalışanları tarafından ayrımcılığa uğramadığını belirtti. Yalnızca bir katılımcı çok fazla ayrımcılığa maruz kaldığını belirtti.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı

- 8 katılımcıdan hepsi temel sağlık hizmetlerine erişimde sigortanın olmaması nedeniyle zorlandıklarını belirtti. 3 kişi özellikle hastanelerde Farsça tercüman bulunmaması sebebiyle sağlık hizmetine erişimde dil bariyerinden dolayı güçlük çektikleri belirtilmiştir.
- 8 katılımcıdan yalnızca biri kronik rahatsızlığının olduğu belirtilmiştir.
- 8 katılımcıdan hepsi üreme sağlığı ve cinsel sağlık konularında bilgi sahibi olduklarını ve daha önce herhangi bir devlet kurumundan ya da sivil toplum kuruluşundan bilgilendirme ya da broşür temini sağlanmadığını belirtilmiştir.
- Tüm katılımcılar, ailedeki bebek ve çocukların aşılarının tam olduğunu ve en yakın sağlık ocağından temin edildiğini belirtti.
- Deprem ve depremin getirdiği yaşam şartlarının ruh sağlığına etkisi hakkında 8 katılımcıdan yalnızca 2'si negatif bir şekilde etkilendiğini ve yaşam şartlarını zorlaştırdığını belirtti.
- Ruh sağlığı desteği hakkında yalnızca 1 katılımcı, ruh sağlığı problem için Ankara'daki bir sivil toplum kuruluşundan yardım aldığını belirtti, diğerleri destek almadıklarını belirtti.
- 8 katılımcının çoğu müzik dinleyerek, dua ederek ve kitap okuyarak özbakımlarını gerçekleştirdiklerini belirttiler.

Koruma ve Sosyal Hizmetlere Erişim

- Katılımcıların hepsinin hakları hakkında bilgi sahibi olduğunu ve sosyal destek ve koruma hizmetlerinden haberdar olduğunu belirlenmiştir.
- Koruma hakkında daha önce sorun yaşamadıkları için hiçbir yere başvurmadıklarını belirtmişlerdir. Buna istinaden, katılımcılar arasında koruma hakkında hizmet alım tecrübesi yaşamadıkları için Kahramanmaraş ilinde gerçekleştirilen koruma alanındaki hizmetlerin kalitesi hakkında çıkarımlar yapılamamaktadır. Buna istinaden konu hakkında hangi kurumlara başvurdıkları ve başvuru kurumlarda sağlanan PSEA mekanizmaları, TCDŞ mağdurları ve çocuk koruma için bildirim hatları bulunup bulunmadığı konusunda bir bilgilendirme yapılamamaktadır.
- 8 katılımcıdan hepsi depremden sonra herhangi bir şiddete veya ayrımcılığa maruz kalmadıklarını belirtti.

Eğitim

- Çocuğu olduğunu bildiren katılımcıların hepsinin de ailesinde okul çağındaki tüm çocukların okula gittikleri belirtilmiştir. Okul çağında olup da okula gitmeyen çocuğun olmadığı altı çizilmiştir.
- Katılımcıların eğitim durumu ele alındığında; 8 erkekten 3'ü hayatları boyunca hiç eğitim almadıklarını, 2'si ortaokula kadar okuduklarını ve kalan 3 katılımcının da lise mezunu olduğu tespit edildi.

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam

- Çocuğu olan katılımcıların hepsi, çocuklarının okulda ayrımcılığa maruz kalmadığını, kaldığında ise müdüriyetin ve öğretmenlerin konuya müdahale ettiğini belirtti.
- 8 katılımcıdan yalnızca biri kaldıkları yerde yerel halk tarafından ayrımcılığa ve sözlü şiddete maruz kaldığını belirtti.
- 8 kadından tümü depremden sonra en çok iklim şartları ve geçimleri hakkında sıkıntı yaşadıklarını belirttiler.
- Son olarak, geleceğe dönük planları ve hayalleri sorulduğunda tüm katılımcılar pesimistik bir şekilde cevap verildiği gözlenmiştir. 5 katılımcı çocukları için iyi bir gelecek ümit ettiklerini, kalan 2 katılımcı ise hiçbir planları olmadığını belirtti.

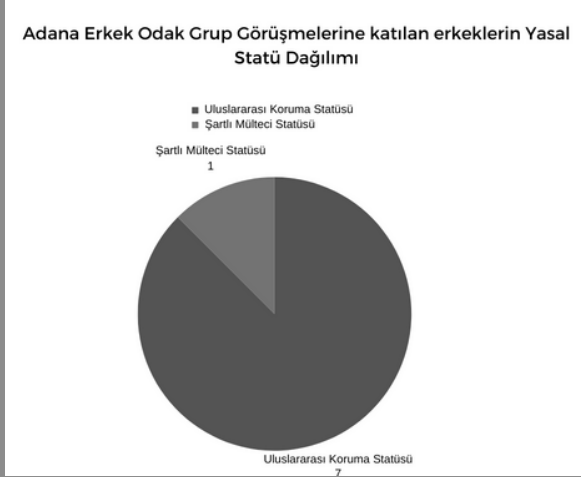
ARSA Hakkında Bilgilendirme

Katılımcılardan yalnızca 4'ü daha önce Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı duymadığını belirtti. Kalan 4 katılımcı ise ARSA'yı bildiklerini ve verebileceği hizmetlerden haberdar olduğu söylemiştir. Bu 4 katılımcı daha önce ARSA'nın depremde etkilenen mültecilere sağlamış olduğu kira desteği ve market kartı yardımıyla faydalandığını belirtmiştir. ARSA'yı bilmeyen katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, ARSA'yı bilen katılımcılara da faydalanabilecekleri diğer hizmetleri tanıtarak, bizimle iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal medya vb.) bilgisi verilmiştir.

4.3.3. ADANA ERKEK ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

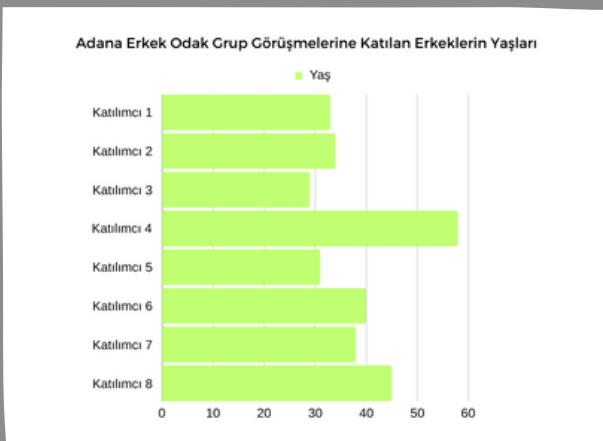
- Adana’da gerçekleştirilen erkek odak grubu görüşmesine 8 erkek katılmıştır.
- 8 erkek de cinsiyetini erkek olarak tanımlamaktadır.
- 8 erkekten yalnızca biri İranlı olduğunu, geri kalan 7 erkek Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

8 katılımcıdan 7'si uluslararası koruma statüsüne sahipken, 1 katılımcı şartlı mülteci olduğunu belirtmiştir.

8 erkekten yalnızca biri İranlı olduğunu, geri kalan 7 erkek Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

Katılımcıların yaşları: 33, 34, 29, 58, 31, 40, 38 ve 45'tir.

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 katılımcıdan hepsi eski evlerinde kaldıklarını belirtti. Bundan önce, deprem olduktan hemen sonra hepsi dışarıda kaldığını, hatta cami, kilise ve park gibi yerlerde geçici bir süre yaşadıklarını belirtti. Şimdi herkes az ya da çok hasarlı olması fark etmeksizin eski evlerinde kaldığını belirtiyor.
- Barınılan yerlerdeki ana giriş yollarında ve tesislerde tam aydınlatma ve işaretlerin mevcudiyet durumu hakkında 8 erkekten 8'i de sorun olmadığını belirtmiştir.
- Kalınan çadırın/evin/tesisin genişliğinin aile üye sayısına yeterliliği hakkında 8 erkekten hepsi yeterli olduğunu belirtmiştir.
- Topluluk içinde hissedilen güvenlik ile ilgili soruda 8 erkekten hepsi sıkıntı yaşadığını ve kaldıkları evlerin, depremde hasar görmüş binalar olduğunu fakat daha farklı bir yere taşınamadıklarını belirtmiştir.
- Güvenlikle ilgili yaşanan ciddi sıkıntılar ve bu konuda yardım talep edilen yerler olup olunmadığı soruldu ve eğer olduysa alınan hizmetten memnun kalıp kalınmadığı soruldu: 8 katılımcının hepsi çok ciddi bir sıkıntı yaşamadıkları için bir yere başvurmadıklarını belirtti.
- 8 erkekten hepsi kaldıkları evlerin ve tesislerin (banyo, tuvalet, çocuk bakımı alanı vb.) kilidinin olduğunu belirtti.
- İklim koşullarının yaşam şartlarını etkileme konusunda 8 erkekten hepsi etkilendiğini belirtti. Özellikle nem ve sıcaklıktan etkilendiklerini belirttiler.
- Çocuk parkı, sosyal alan ve acil durum toplanma alanı gibi tesislerin yaşam alanlarına yakınlığı hakkında herkes olumlu cevap verdi.
- Yine, tesislerde ve diğer yaşam alanlarında engelli bireylerin, yaşlıların ve bakıma ihtiyacı olan bireylerin dahiliyeti ile ilgili bir yapının örneğin rampaların mevcudiyeti hakkında 8 erkekten 8'i olduğunu belirtti.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Gıda ihtiyaçlarının karşılanması hakkında 8 katılımcıdan 7'si şu an Kızılay kartın sağladığı imkanla gıda temin ettiğini, ve kalan 1 katılımcı ise kendi maaşıyla gıda ihtiyacını karşıladığını belirtti.
- Katılan 8 erkekten hepsi depremden sonra kısa süreli kaldıkları yerlerde ve sokaklarda dağıtılan gıdalarla ilgili gıda güvenliği hakkında sıkıntı yaşamadığını ve memnun kaldığını belirtti.
- Temin edilen gıdaların saklanması hakkında şu an evde kalan bütün katılımcılar sıkıntı yaşamadığını bildirdi.
- Kullanılan tüp, ocak vb. gibi mutfak malzemelerinin güvenliğinde de 8 erkekten hepsi sıkıntı yaşamadığını belirtti. İş yerinde kalan birkatılımcı dışında şu an herkesin sahip olduğu mutfakları ve mutfak malzemeleri var.
- 8 katılımcının hepsi, gıda yardımı ve gıda güvenliği hakkında deprem bölgesindeki sahada çalışan kamu kurumu, özel sektör veya sivil toplum örgütleri tarafından bu konular hakkında özellikle çadır kentte ya da konteyner kentte kalan kişiler için herhangi bir bilgilendirme ya da broşür dağıtımın gerçekleştirmediğini belirttiler.

Geçim Kaynakları & Aile Durumu

- 8 erkekten 4'ü ailenin geçimini kendilerinin sağladığını, kalan 2 kişinin şu an işsiz olduğu ve ailede çalışan başka kimsenin olmadığını belirtti. Diğer kalan 2 kişiden de birinin eşi diğerinin de 18 yaş üstü çocuğunun çalıştığı bilgisi edinildi.
- 8 erkeğin ailesinde bulunan çocukların sayısı ve yaşları şu şekildedir:
 - 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 3 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 2 çocuk bulunmaktadır ve yalnızca 1 çocuk 18 yaşından büyüktür.
 - 4 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - 3 çocuk bulunmaktadır ve 2 çocuk 18 yaşından büyüktür.
 - 2 çocuk, hepsi 18 yaşından büyüktür.
 - 4 çocuk, hepsi 18 yaşından küçüktür.
 - Bu katılımcının çocuğu yoktur.
- Ailesinde çalışan bireyler olduğunu belirten 6 katılımcının, ailelerinin geçimini sağlayan aylık gelirleri en düşük 2000 lira ve en yüksek 16000 lira olduğu belirtilmiş ve 8 erkekten 5'inin ailesinin Kızılay Kart desteği görmekte olduğunu belirtmiştir.
- Ailesinde çalışan bireylerin olduğu 6 erkekten hepsi işlerinin düzensiz işler olduğunu, izinsiz ve sigortasız çalıştıklarını belirttiler.. Bu aile bireyleri; hizmet sektöründe, inşaatlarda, terzilerde, pazarda çalışmaktadır. Bugüne kadar herhangi bir iş kazası yaşanmamış olduğunu belirttiler.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

- 8 katılımcıdan hepsi temiz su temini konusunda zorlandıklarını ve çeşme suyuna güvenmedikleri halde tükettiklerini ve bazen hastalık geçirdiklerini belirtti.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda 8 erkekten hepsi sıkıntı yaşamadıklarını belirtti.
- 8 katılımcının hepsi evlerinde kaldığı için, konteyner kentte ve diğer alternatif yaşam alanlarında yaşanan tecrübeler hakkında hazırlanan sorulara cevap vermediler.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 erkekten 7'i özellikle çadır kentte kalırken Kızılay'dan ve ASAM'dan gelen erzak kolilerinden ve diğer aynı yardımlardan yararlandığını belirtti. Diğer 1 katılımcı ise ARSA'nın depremde etkilenen kişilere sağladığı kira desteğinden faydalandığını belirtti.
- Bütün katılımcılar, yardımların yeterli olduğunu belirtti.
- Yine bütün katılımcılar, yardımları dağıtan insani yardım çalışanları tarafından ayrımcılığa uğramadıklarını belirttiler.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı

- 8 katılımcıdan sadece 1'i temel sağlık hizmetlerine erişimde zorluk yaşadığını ve sağlık sigortasının olmadığını belirtti. Kalan 7 kişinin sigortasının olduğunu fakat sağlık hizmeti alırken dil bariyerinden dolayı kaliteli ve doğru sağlık hizmetini alamadıklarını, randevu bulmakta her zaman zorlandıklarını ve sağlık çalışanlarının agresif davranışlarına maruz kaldıklarını belirtti.
- 8 erkekten 7'si de kronik hastalığı olduğunu belirtmiştir. Bu rahatsızlıklar şeker hastalığı, MS hastalığı, bel fıtığı, kalp rahatsızlığı ve ortopedi hastalığıdır. Düzenli ilaç kullandıklarını ve ilaçlarını temin etmekte finansal zorlandıklarını belirttiler.
- 8 erkek de üreme sağlığı ve cinsel sağlık konularında bilgi sahibi olduklarını ve daha önce herhangi bir devlet kurumundan ya da sivil toplum kuruluşundan bilgilendirme ya da broşür temini sağlanmadığı belirtilmiştir.
- Tüm katılımcılar, ailedeki bebek ve çocukların aşılarının tam olduğunu ve en yakın sağlık ocağından temin edildiğini belirtti.
- Deprem ve depremin getirdiği yaşam şartlarının ruh sağlığını etkisi hakkında 8 katılımcının 4'ü negatif bir şekilde etkilendiğini ve yaşam şartlarının şimdiki durumları hakkında çaresiz ve gelecekleri hakkında daha umutsuz hissettirdiğini belirttiler. Özellikle şeker hastalığı olan kişiler, stresin kendileri için zehirden daha kötü olduğunu paylaştılar.
- 8 katılımcıdan yalnızca 1 kişi ASAM'dan ruh sağlığı desteği aldığını belirtilmiştir.
- 8 kadından 2'si özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri için dini inanç temelli yaklaşımlara başvurduğunu belirtti. 5 kişinin de hiçbir şekilde hiçbir yolun özbakımını sağlaması konusunda yeterli olmadığını düşündüklerini belirttiler, sadece ağlayarak umutsuzca hayatlarını idame ettirdiklerini belirttiler. 1 kadın ise kardeşinin psikolog olduğunu ve onunla konuşmanın kendisi için iyi geldiğini belirtti.

Eğitim

- Çocuğu olan katılımcıların çoğunun, okul çağında olan çocuklarının eğitim hayatına devam ettiğini ve çocuklarının eğitime erişimi ve okulların yerleşim yerine uzaklığı hakkında sorun yaşamadığını belirttiler. Yalnızca bir katılımcı, çocuğunun hem öğretmenlerinden ayrımcılığı hem de arkadaşlarından akran zorbalığını tecrübe ettiğini ve her gün okula gitmemek için yalvardığını belirtti.
- Katılımcıların eğitim durumu ele alındığında; 8 erkekten 4'ü ilkokulu bitiremediğinin, 2'si liseye kadar okuduğunun ve diğer 2 katılımcının da lisans okuduğunun bilgisini vermiştir.

ARSA Hakkında Bilgilendirme

Katılımcılardan hepsi daha önce Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı duyduğunu fakat hizmetlerinden haberdar olmadıklarını belirtti. Tüm katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, bizimle iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal media vb.) bilgisi verilmiştir.

Koruma ve Sosyal Hizmetlere Erişim

- Katılımcıların hepsinin hakları hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmesi dikkat çekti ve sosyal destek ve koruma hizmetlerinden haberdar olmadıklarını da belirtmişlerdir.
- Koruma hakkında daha önce sorun yaşadıkları zaman yabancı şubeye ve polise başvurdıklarını belirtmişlerdir. Bu kurumlarca sağlanan PSEA mekanizmaları, TCDŞ mağdurları ve çocuk koruma için bildirim hatları bulunduğu hakkında bilgi verdiler.
- 8 katılımcının hepsi depremden sonra şiddete veya ayrımcılığa maruz kaldıklarını belirtti. "Kaldığımız mahallede diğer mülteci grupları tarafından küçük kızımın birlikte şiddete uğradım. Polise gittim ama dava açılırsa çok uzun süreceğini belirterek cesaretimi kırdılar ve şikayetimi üzerine hiçbir şekilde aksiyon alınmadı. Bir defasında da bahçe işleri yaparak çalıştığım yerde emeğimin karşılığı olan gündelik yevmiyemi alamadım. Bu ayrımcılıkla uğraşmak zorunda kalmak beni yoruyor." dedi bir katılımcı. Diğer bir katılımcı ise Suriyeli sandıkları için insanların onlara önce kötü davrandıklarını, daha sonra Afgan olduklarını duyunca tavırlarının olumlu bir şekilde değiştiğini belirtti. Ayrımcılık konusu konuşulurken, herkesin, kendilerine ve diğer aile bireylerine gösterilen bu davranışları kabullenmiş bir beden diline büründüğü gözlemlendi.

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam:

- 8 katılımcıdan 5'i çocuklarının okulda ayrımcılık yaşadığını ve zorbalığa uğradığını belirtti. Bazen diğer öğrencilerin velilerinden, bazen okul idaresinden, öğretmenlerden ve çoğu zaman da yaşlılarından ayrımcılık gören çocukları için endişeli ve üzgün olduklarının altını çizdiler.
- 8 erkekten hepsi kaldıkları yerde yerel halk tarafından ayrımcılığa ve sözlü şiddete maruz kaldığını belirtti.
- 8 katılımcıdan 7'si depremden sonra en çok barınma şartları, ev kiralari ve geçimleri hakkında sıkıntı yaşadıklarını belirttiler. 1 katılımcı ise psikolojik açıdan zorlandığını belirtti.
- Katılımcılara, depremden sonra hayatlarının ne şekilde değiştiğine dair bilgi paylaşımı istendiğinde çoğu katılımcı hem psikolojik hem de finansal olarak zorluk yaşadıklarını ev daha fazla umutsuz hissettiklerini belirtti. Bir katılımcı, "Depremden önce de, sonra da bizim geleceğimizin belirsiz olması sorunu hep vardı. Bu soruyu bize çocuklarımız da soruyor fakat buna verecek cevabımız yok, çünkü biz de bilmiyoruz ne olacağını geleceğimize." diye belirtti. Bir katılımcı ise net bir şekilde "Sadece ayrımcılık." diye belirtti.
- Son olarak, geleceğe dönük planları ve hayalleri sorulduğunda 8 erkek; gelecek planlarının yalnızca çocuklarının refahı üzerine kurulu olduğunu, Türkiye'den başka bir ülkeye göçmek istediklerini ve bunun UNHCR'daki dosyalarının sonuçlarına bağlı olduğunu belirtti. Bir katılımcı ise "Ben bir Hristiyanım. Hem geldiğim ülke İran'da hem de kaldığım ülke Türkiye'de sürekli ayrımcılığa uğruyorum bu sebeple. İnancımın ya da rengimden ötürü ayrımcılık görmeyeceğim bir ülkeye gitmek en büyük hayalim benim." diye belirtti.

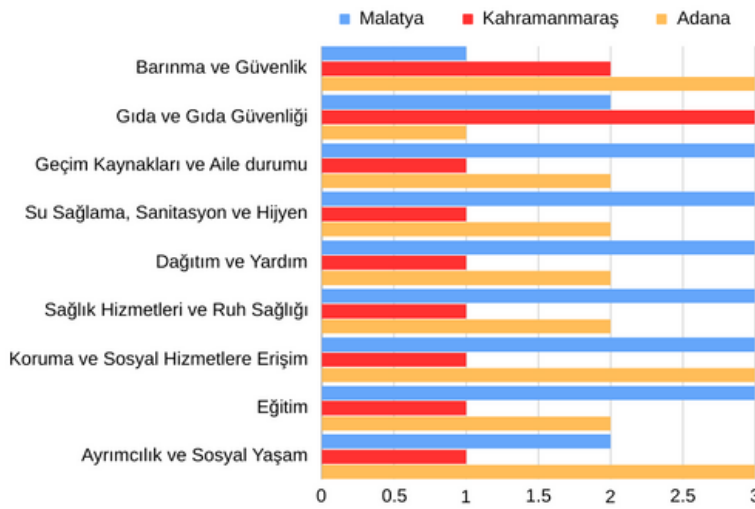
4.4.4.BULGULARIN ÖZETİ:

FARKLILIKLAR, ORTAK SORUNLAR & ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Farklılıklar

- Adana Erkek Grubu, barınma konusunda deprem sonrası evlerinde kalmayı tercih ederken, Malatya ve Kahramanmaraş Erkek Grupları konteyner kentlerde yaşamaktadır.
- Malatya ve Kahramanmaraş Erkek Grupları, gıda temininde sıkıntılar yaşarken, Adana Erkek Grubu Kızılay kart ve dağıtılan gıdalarla gıda ihtiyaçlarını karşılamaktadır.
- Adana Erkek Grubu'nun birçoğu işsizdir ve düzensiz işlerde çalışırken, Kahramanmaraş Erkek Grubu, düzensiz yardımlar almıştır.
- Su sağlama ve hijyen konularında Malatya ve Kahramanmaraş Erkek Grupları sorunlar yaşarken, Adana Erkek Grubu bu konuda sıkıntı yaşamamaktadır.
- Kahramanmaraş Erkek Grubu, ayrımcılık ve şiddet konusunda daha fazla zorluk yaşamıştır.

Malatya, Kahramanmaraş ve Adana'da Erkeklerin Odak Grup Görüşmelerinde Belirttiği Olumsuz Tecrübelerin Şehir Bazında Karşılaştırılması

Ortak Sorunlar

- Tüm gruplar barınma ve güvenlik konularında ciddi sorunlar yaşamış, depremin etkisi altında kalmışlardır.
- Gıda temini ve gıda güvenliği konularında tüm gruplar benzer sıkıntılar yaşamıştır.
- Geçim kaynakları ve aile durumu konusunda işsizlik ve düzensiz işler sıkıntı yaratmıştır.
- Su sağlama, sanitasyon ve hijyen konularında tüm gruplar benzer zorluklar yaşamıştır.
- Sağlık hizmetleri ve ruh sağlığı konusunda tüm gruplar benzer sorunlar yaşamıştır.
- Eğitimle ilgili olarak çocuklar ayrımcılık ve zorbalıkla karşılaşmıştır.
- Tüm gruplar geleceğe dönük belirsizliklerle karşı karşıyadır.

Çözüm Önerileri

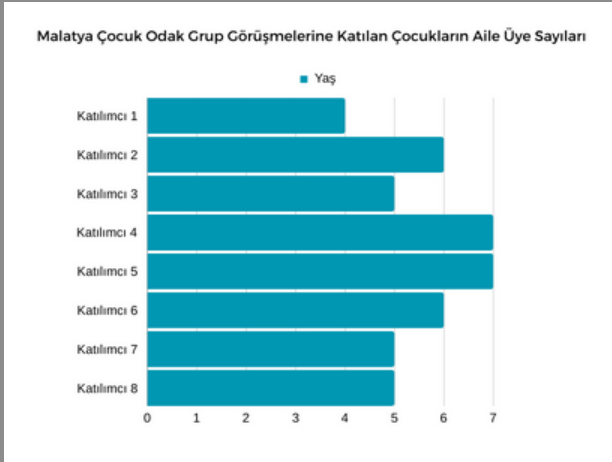
- Barınma ve güvenlik konularında daha iyi koşullar sağlanmalıdır.
- Gıda temini ve gıda güvenliği konusunda düzenli yardımlar ve bilgilendirme sağlanmalıdır.
- İstihdam olanakları artırılmalı ve iş güvencesi sağlanmalıdır.
- Su temini, sanitasyon ve hijyen koşulları iyileştirilmelidir.
- Sağlık hizmetlerine erişim ve ruh sağlığı desteği sağlanmalıdır.
- Eğitim kurumlarında ayrımcılığı önlemek için tedbirler alınmalıdır.
- Geleceğe dönük belirsizlikleri azaltacak çözümler geliştirilmelidir.

4.5. ÇOCUKLAR ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

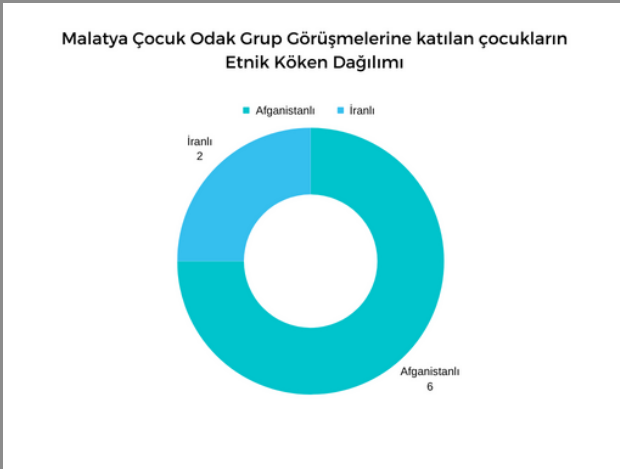
4.5.1. MALATYA ÇOCUKLAR ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

Demografik Bilgiler

- Malatya’da gerçekleştirilen çocuk odak grubu görüşmesine 8 çocuk katılmıştır.
- 8 çocuktan yalnızca 2’si cinsiyetini erkek olarak, kalan 5’i ise kız olarak tanımlamaktadır.

Çocukların yaşları: 17, 13, 12, 15, 15, 16, 17 ve 16’dır.

8 çocuktan 2’si İranlı ve kalan 5 çocuk ise Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

8 çocuktan 6’sı Uluslararası Koruma statüsüne sahipken, 2 çocuk şartlı mülteci olduğunu belirtmiştir.

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 çocuktan 3'ü konteyner kentte kaldıklarını, kalan 5'i ise depremde hasar alan eski evde kaldıklarını belirtti.
- Katılan 8 çocuktan tümü, şu an yaşadıkları yerin güvenli olduğunu düşünmüyor.
- Katılan 8 çocuktan 3'ü, yetişkinlerin ve çocukların aynı odada kaldığını belirtti. Diğer 5 çocuk ise kendilerine ait bir oda olduğunu belirtti.
- Katılan 8 çocuktan 6'sı depremde sonra aynı yardımların bazı kurumlarca yapıldığını ve düzensiz yardımlar olduğunu, ve bu yardımların genellikle temel ihtiyaçlara yönelik gıda, su, battaniye ve giyecek olduğunu belirtti.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu:

- 8 çocuktan 5'inin ailesinin geçimini babalarının, 1'inin abisinin sağladığı, kalan kişilerden 2'sinin ailesinde kimsenin çalışmadığı ve bir ailedeki genç bir kızın ise okulu bırakıp işe başlama ihtimali bilgisi edinildi. Ailesinde çalışan bireyler olan çocuklar, kişilerin tekstil sektöründe, fabrikada ve eczanede çalıştığını belirtti.
- Çocuklardan 4'ü ailesinin Kızılay kartı olduğunu ve diğer 4'ü ise çeşitli sebeplerden dolayı Kızılay kartlarının kapatıldığını ve yardım alamadıklarını belirtti.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

- 8 çocuktan 7'si temiz su temini konusunda zorlandıklarını ve çeşme suyunu kullanmak istemediklerini. Sürekli hastalıkların yaşandığını ve bu yüzden suya güvenmediklerini belirtti.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda 8 çocuktan konteyner kentte kalan 3 çocuk giderler ve hijyen hakkında sıkıntı yaşadığı belirtildi.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 çocuktan 7'si aynı destek aldıklarını belirttiler. Yardımların genellikle gıda, su, battaniye gibi aynı yardımlar olduğunu belirttiler.
- 8 çocuktan 6'sı, alınan yardımların yeterli olduğunu, 2 çocuk yeterli olmadığını düşünmektedir.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı

- 8 çocuktan 6'sı temel sağlık hizmetlerine erişimde zorluk yaşadığını, hastanelerin uzak olduğunu ve randevu almakta güçlük çektiklerini belirtti. Diğer 2 çocuk ise bir sıkıntı yaşamadıklarını bildirdiler.
- 8 çocuktan tümü deprem yüzünden ruh sağlıklarının hasar aldığını düşünmekte. Özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri hakkında dışarı yürüyüşe çıkmak, müzik dinlemek ve yalnız takılmak gibi bireysel yapılan ve sosyal olmayan eylemleri gerçekleştirmelerini belirtmesi dikkat çekti.

Eğitim

- 8 çocuğun ailesindeki okul yaşındaki tüm çocukların tamamının okula gittiği belirtildi. Çocuk işçiliği ya da çocuk evliliğine rastlanmamıştır

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam

- 8 çocuktan 3'ü ayrımcılığa maruz kalmadığını belirtti. Kalan 5 çocuk ise hem okulda hem de dışarıda ayrımcılığa maruz kaldığını bildirdi. Bir çocuk, "Maalesef ayrımcılığa uğradım. Ailem ve ben Sivas'tayken, diğer depremzede aileler gibi yurttta kalmak umuduyla yardım talep ettik. Ancak, yurt bizi kabul etmedi ve sonunda babamın arkadaşının evinde, başka bir aileyle birlikte kaldık. Bu bizim için çok zor bir süreçti. Ayrıca, Konya'da gittiğim okulda Afgan ve Suriyeli öğrencilerin akran zorbalığına maruz kaldım. Maalesef öğretmenler de bu üzücü duruma duyarsızdı." Dedi.
- 8 çocuğa, gelecek planları ve hayalleri hakkında soru sordüğümüzda 3'ü gelecek planlarının olmadığını ve olsa dahi bunun üzerine yoğunlaşamayacak kadar fazla sıkıntılarla yüzleştiklerini belirttiler. Diğer 5 çocuk ise şu anki hayatlarının ideal bir hayat olmadığını; ne kadar zor olsa da pozitif kalmanın gerekliliğinden bahsedip gelecekte Türkiye'de ve/veya yurt dışında doktor, avukat, bilim adamı gibi mesleklere yönelmelerini sağlayacak eğitim ve kariyer fırsatlarına odaklandıklarını belirttiler.

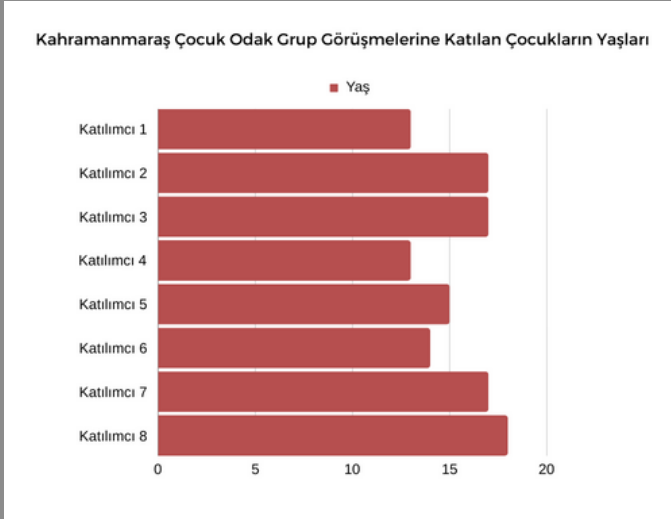
ARSA Hakkında Bilgilendirme

Katılımcılardan yalnızca 2'sinin Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı daha önce duyduğunu belirtti; biri, ARSA'nın ailesine kira desteği sağlandığını ve diğeri ise 2022'de ARSA tarafından düzenlenen resim yarışmasına katılarak yarışmada beşinci olduğunu belirtti. ARSA'yı bilen ve bilmeyen tüm katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal media vb.) bilgisi verilmiştir.

4.5.2. KAHRAMANMARAŞ ÇOCUKLAR ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

Demografik Bilgiler

- Kahramanmaraş'ta gerçekleştirilen çocuk odak grubu görüşmesine 8 çocuk katılmıştır.
- 8 çocuktan yalnızca 2'si cinsiyetini erkek olarak, kalan 5'i ise kız olarak tanımlamaktadır.

Çocukların yaşları: 13, 17, 17, 13, 15, 14, 17 ve 18'dir.

8 çocuktan hepsi Afganistanlı olduğunu belirtmiştir.

8 çocuktan 5'i şartlı mülteci olduğunu belirtmiştir, diğerleri ise yasal statülerini bilmediğini belirtmiştir.

Çocukların aile üyeleri sayıları sırayla: 2, 5, 5, 6, 6, 7, 7 ve 9'dur.

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 çocuktan hepsi bir kaç ay çadırda kaldıktan sonra hasar almış eski evlerinde kaldıklarını belirtti.
- Katılan 8 çocuktan 5'i şu an yaşadıkları yerin güvenli olduğunu düşünmüyor. Hasarlı ve/veya yıkılmış binaların arasında korktuklarını da belirttiler.
- Katılan 8 çocuktan 3'ü, yetişkinlerin ve çocukların farklı odada kaldığını belirtti. Diğer 5 çocuk ise kendilerine ait bir oda olmadığını ve yetişkinlerle aynı yerde kaldığını belirtti.
- Katılan 8 çocuktan 7'si depremden sonra, özellikle çadır kentte kalırken aynı yardımların bazı kurumlarca yapıldığını ve bu yardımların genellikle temel ihtiyaçlara yönelik gıda, su, battaniye, hijyen kitleri ve giyecek olduğunu belirtti.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Katılan 5 çocuk gıda teminini ailenin geliriyle karşılandığını belirtti ve gıdaya erişimde bir sıkıntı yaşamadıklarını altını çizdiler.
- Gıda güvenliği hakkında tüm çocuklar güvende hissetmediğini belirtmiştir.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu

- 8 çocuktan 5'inin ailesinin geçimini babalarının, 1'inin ablasının sağladığı, kalan kişilerden 2'sinin ailesinde kimsenin çalışmadığı bilgisi edinildi. Ailesinde çalışan bireyler olan çocuklar, kişilerin tekstil sektöründe ve inşaatla çalıştığını belirtti.
- Çocuklardan 6'sı ailesinin Kızılay kartı olduğunu ve diğer 2'si ise herhangi bir kurumdan nakdi yardım almadıklarını belirtti

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 çocuktan 7'si aynı destek aldıklarını belirttiler. Yardımların genellikle gıda, su, battaniye gibi aynı yardımlar olduğunu belirttiler.
- 8 çocuktan 6'sı, alınan yardımların yeterli olduğunu, 2 çocuk yeterli olmadığını düşünmektedir.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen

- 8 çocuktan 6'sı temiz su temini konusunda zorlanmadıklarını ve çeşme suyunu kullandıklarını, 2 çocuk ise çeşme suyundan hastalık bulaştığı düşüncesi içerisinde olduklarını belirtti. 8 çocuğun tamamı ise Kahramanmaraş ilinde sıkça suların kesildiğini bildirdi.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda 8 çocuktan depremde hemen sonra çadır kentte, farklı illerde, dışarıda ve alternatif yaşam alanlarında kaldıklarında hijyen hakkında sıkıntı yaşadığı belirtildi.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı

- 8 çocuktan 4'ü temel sağlık hizmetlerine erişimde zorluk yaşadığını, hastanelerin uzak olduğunu ve randevu almakta güçlük çektiklerini belirtti. Diğer 4 çocuk ise bir sıkıntı yaşamadıklarını bildirdiler.
- 8 çocuktan tümü deprem yüzünden hayatlarının şiddetli bir şekilde değiştiğini belirtti. 8 çocuktan 6'sı, özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri hakkında resim yapmak, örgü örmek, şiir yazmak ve spor yapmak gibi sanatsal ve sportif faaliyetlere yöneldiklerini belirtmesi dikkat çekti. Kalan 2 çocuk ise depremde çok fazla yakını ve sevdiklerini kaybettikleri için, ruh sağlığına iyi gelebilecek eylemlerin faydasız olduğuna inandıklarını belirttiler.

Eğitim

- 8 çocuğun 7'sinin ailesindeki okul yaşındaki tüm çocukların tamamının okula gittiği belirtildi. 1 çocuğun ailesinde okula gitmeyen 15 yaşında erkek çocuk olduğu belirtildi fakat çocuk işçiliğine dair bulgulara rastlanmamıştır.

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam

- 8 çocuktan 3'ü ayrımcılığa maruz kalmadığını belirtti. Kalan 5 çocuk ise hem okulda hem de dışarıda ayrımcılığa maruz kaldığını bildirdi. Bir çocuk, "Maalesef ayrımcılığa uğradım. Ailem ve ben Sivas'tayken, diğer depremzede aileler gibi yurttta kalmak umuduyla yardım talep ettik. Ancak, yurt bizi kabul etmedi ve sonunda babamın arkadaşının evinde, başka bir aileyle birlikte kaldık. Bu bizim için çok zor bir süreçti. Ayrıca, Konya'da gittiğim okulda Afgan ve Suriyeli öğrencilerin akran zorbalığına maruz kaldım. Maalesef öğretmenler de bu üzücü duruma duyarsızdı." Dedi.
- 8 çocuğa, gelecek planları ve hayalleri hakkında soru sordüğümüzda 3'ü gelecek planlarının olmadığını ve olsa dahi bunun üzerine yoğunlaşamayacak kadar fazla sıkıntılarla yüzleştiklerini belirttiler. Diğer 5 çocuk ise şu anki hayatlarının ideal bir hayat olmadığını; ne kadar zor olsa da pozitif kalmanın gerekliliğinden bahsedip gelecekte Türkiye'de ve/veya yurt dışında doktor, avukat, bilim adamı gibi mesleklere yönelmelerini sağlayacak eğitim ve kariyer fırsatlarına odaklandıklarını belirttiler.

ARSA Hakkında Bilgilendirme

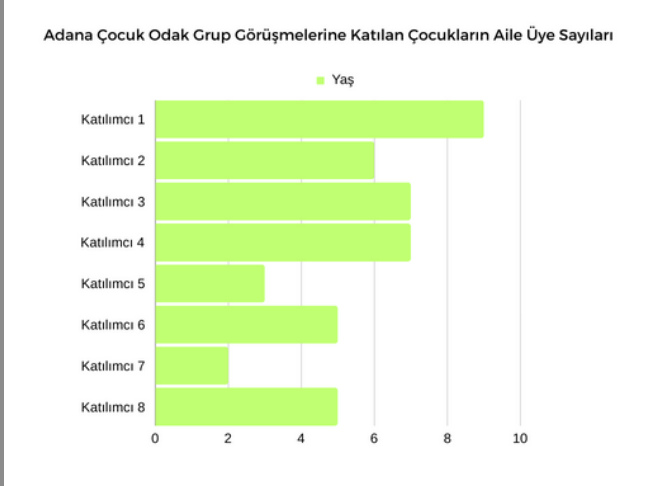
Katılımcılardan yalnızca 5'inin Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı daha önce duyduğunu belirtti. ARSA'nın ailelerine kira desteği sağlandığını ve market kartı verdiğini belirttiler. ARSA'yı bilen ve bilmeyen tüm katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal media vb.) bilgisi verilmiştir.

4.5.3. ADANA ÇOCUKLAR ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

Demografik Bilgiler

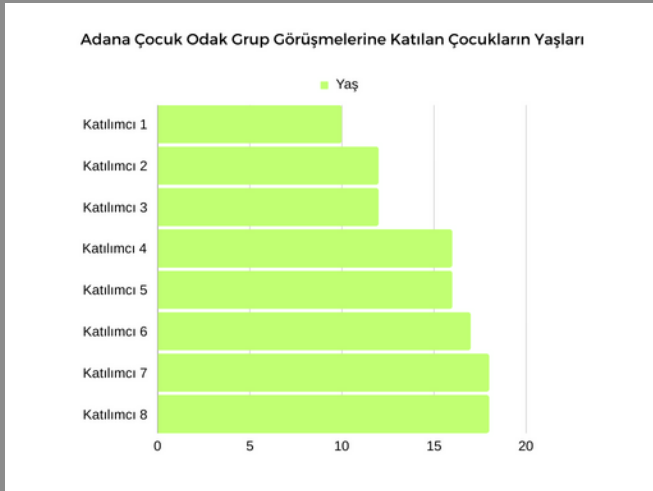
- Adana’da gerçekleştirilen çocuk odak grubu görüşmesine 8 çocuk katılmıştır.
- 8 çocuktan 5’i cinsiyetini erkek olarak, kalan 3’ü ise kız olarak tanımlamaktadır.

Çocukların aile üyeleri sayıları sırayla: 9, 6, 7, 7, 3, 5, 2 ve 5’tir

8 çocuktan 7’si Afganistanlı, 1’i İranlı olduğunu belirtmiştir.

Çocukların yaşları: 10, 12, 12, 16, 16, 17, 18, 18

8 çocuktan 6’sı şartlı mülteci, diğer 2’si uluslararası koruma yasal statüsüne sahip olduğunu belirtmiştir.

Gıda ve Gıda Güvenliği

- Katılan çocukların tümü gıda teminini ailenin geliriyle karşılandığını belirtti ve gıdaya erişimde bir sıkıntı yaşamadıklarını altını çizdiler.
- Gıda güvenliği hakkında iki çocuk güvende hissetmediğini belirtmiştir.
- Yine konteyner kentte kalan iki çocuk gıdaların muhafazası konusunda konteyner kentteki mini dolapların yeterli olmadığını belirtmiştir.

Geçim Kaynakları ve Aile Durumu

- 8 çocukta tümünün ailesinin geçimini babalarının bilgisi edinildi. Ailesinde çalışan bireyler olan çocuklar, kişilerin inşaat ve hizmet sektöründe çalıştığında belirtti.
- Çocuklardan tümü ailesinin Kızılay kartı olduğunu belirtti.

Su Sağlama, Sanitasyon ve Hijyen:

- 8 çocukta 6'sı temiz su temini konusunda zorlanmadıklarını ve çeşme suyunu kullandıklarını, 2 çocuk ise konteyner kentte su temini ve suyun güvenliği konusunda endişeleri olduğunu belirtti.
- Tuvalet ve hijyen olanakları konusunda 8 çocukta depremde hemen sonra çadır kentte, farklı illerde, dışarıda ve alternatif yaşam alanlarında kaldıklarında hijyen hakkında sıkıntı yaşadığı belirtildi. Şu an konteyner kentte kalan 2 çocuk hala bu sıkıntının devam ettiğini dile getirdi.

Dağıtım ve Yardım

- Deprem olduğu andan itibaren şu ana kadar devletten ve herhangi bir sivil toplum kuruluşundan alınan yardımlar hakkında 8 çocukta 4 çocuk aynı destek aldıklarını belirttiler. Yardımların genellikle gıda, su, battaniye gibi aynı yardımlar olduğunu belirttiler. 2 çocuk hiç yardım almadıklarını, 2 çocuk ise konu hakkında bilgileri olmadığını belirtti.
- 8 çocukta 4'ü, alınan yardımların yeterli olduğunu, 4 çocuk ise konu hakkında bir fikirleri olmadığını dile getirdiler.

Barınma ve Güvenlik

- Depremden sonra kaldıkları yer için 8 çocukta 3'ü yeni kiralanmış evde kaldıklarını, 2 çocuk konteyner kentte kaldıklarını, 2 çocuk akrabalarının evinde kaldığını ve 1 çocuk depremde hasar gören eski evlerinde kaldığını belirtti. Şu andaki yaşam alanlarından önce de sürekli ilden il eve/veya bir yaşam alanından diğerine göç ettiklerini, hatta sokaklarda ve çadırlarda kaldıklarını da belirttiler.
- Katılan 8 çocukta 5'i şu an yaşadıkları yerin güvenli olduğunu düşünmüyor.
- Katılan 8 çocukta 2'si konteyner kentte kaldığı için, yetişkinlerin ve çocukların farklı odada kalma fırsatı olmadığını belirtti. Diğer 5 çocukta 2'si ise akraba evinde birden fazla aile kaldığı için kaldıkları yerin yeterli olmadığını söyledi.
- Katılan 8 çocukta tümü depremde sonra, özellikle çadır kentte kalırken aynı yardımların bazı kurumlarca yapıldığını ve bu yardımların genellikle temel ihtiyaçlara yönelik gıda, su, battaniye, hijyen kitleri ve giyecek olduğunu belirtti.

Sağlık Hizmetleri ve Ruh Sağlığı

- 8 çocuktan 4'ü temel sağlık hizmetlerine erişimde zorluk yaşadığını, hastanelerin uzak olduğunu ve randevu almakta güçlük çektiklerini belirtti. Diğer 4 çocuk ise bir sıkıntı yaşamadıklarını bildirdiler.
- 8 çocuktan tümü deprem yüzünden hayatlarının şiddetli bir şekilde değiştiğini belirtti. 8 çocuktan 6'sı, özbakım ve farklı alternatif sağlık yöntemleri hakkında resim yapmak, kitap okumak, şiir yazmak, okul ödevlerine yoğunlaşmak ve dışarı çıkmak faaliyetlere yöneldiklerini belirtti. Bir çok çocuk henüz özbakımın tam olarak ne demek olduğunu da bilmediğini vurguladı.

Eğitim

- 8 çocuğun hepsi ailesindeki okul çağındaki tüm çocukların tamamının okula gittiği belirtildi

ARSA Hakkında Bilgilendirme

- Katılımcılardan yalnızca biri Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA)'yı daha önce duyduğunu belirtti, diğerleri daha önce duymadığını söyledi. ARSA'yı bilen ve bilmeyen tüm katılımcılara, herhangi bir durumda sağlayabileceğimiz hizmetlerden özet bir şekilde bahsedip, iletişim kurabilecekleri tüm kanalların (adres, telefon, e-posta, sosyal media vb.) bilgisi verilmiştir.

Ayrımcılık & Sosyal Yaşam

- 8 çocuktan 2'si ayrımcılığa maruz kalmadığını belirtti. Kalan 6 çocuk ise hem okulda hem de dışarıda (özellikle okulda akranları tarafından) ayrımcılığa maruz kaldığını bildirdi. Üç çocuk, Afgan oldukları için okuldaki arkadaşları tarafından sürekli sözlü tacize ve zorbalığa uğradığını belirtti. Bir çocuk ise, "Hem okulda hem de mahallemizde ülkemize geri dönmemiz gerektiğiyle alakalı gurur kırıcı ifadelerde bulunuyorlar. En basit bir şekilde markete giderken bile kendimi güvende veya rahat hissetmiyorum." dedi.
- 8 çocuğa, gelecek planları ve hayalleri hakkında soru sordüğümüzda 2 çocuk gelecek planlarının olmadığını ve daha önce bu soruyu kendilerine dahi sormadıklarını belirttiler. 1 çocuk ise bu sorunun üzerine yoğunlaşamayacak kadar fazla sıkıntılarla yüzleştiğini ve umutsuz olduğunu ve mutsuz olduğunu belirtti. Diğer 5 çocuk ise Türkiye'de ve/veya yurt dışında doktor, hostes, futbolcu, beyin cerrahı gibi mesleklere yönelmek istediklerini belirtti. Bir çocuk, "Okulda derslerime özen göstermeye çalışıyorum, akran zorbalığına uğrasam da bu beni hedefimden alıkoymuyor. Araştırmalar yapıyorum geleceğimle ilgili. En iyi beyin cerrahlarının Amerika'da yetiştiğini duydum. TOEFL sınavına girmek, Amerika'ya gitmek ve bu konuda kendimi yetiştirmek istiyorum." diye gururla belirtti.

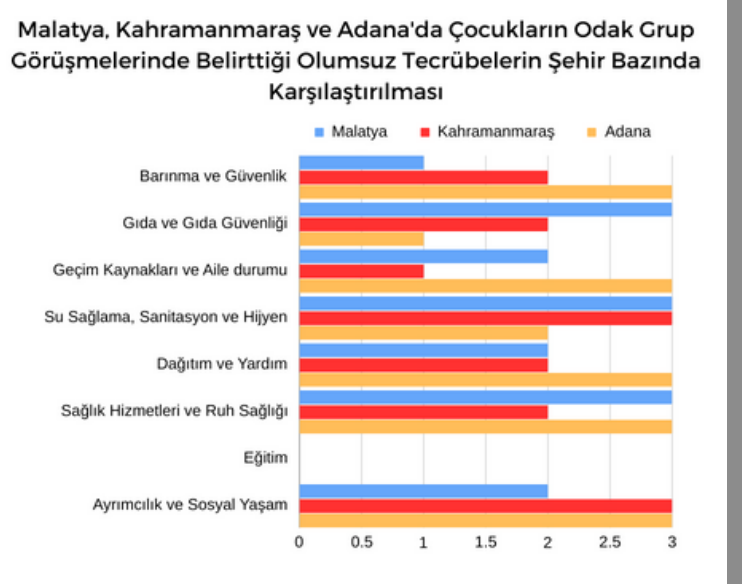
4.5.4.BULGULARIN ÖZETİ:

FARKLILIKLAR, ORTAK SORUNLAR & ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Üç ayrı odak grup görüşmesi üç farklı şehirde, Malatya, Kahramanmaraş ve Adana'da yapılmıştır. Her üç şehirdeki çocukların yaşadığı zorluklar ve deneyimler konusunda ortak noktalar olduğu gibi bazı farklılıklar da göze çarpmaktadır.

Farklılıklar

- Her şehirdeki odak grup, farklı demografik yapıya sahiptir. Malatya'daki odak grup, hem İranlı hem de Afgan çocukları içermektedir, Kahramanmaraş'taki grup ise yalnızca Afgan çocuklardan oluşmaktadır. Adana'daki odak grup ise hem cinsiyet hem de ulusal köken açısından farklılık göstermektedir.
- Çocukların yasal statüleri arasında farklılıklar vardır. Malatya'daki çocuklar arasında 6'sı uluslararası koruma statüsüne sahipken, Kahramanmaraş'taki 5 çocuğun tamamı şartlı mülteci olarak kabul edilmiştir. Adana'daki odak grupta da 6 çocuk şartlı mülteci iken 2 çocuk uluslararası koruma statüsüne sahiptir.
- Çocukların yaşları da her bir odak grupta farklılık göstermektedir. Bu farklı yaş grupları, ihtiyaçlar ve deneyimler açısından çeşitli etkilere yol açabilir
- Malatya ve Kahramanmaraş'taki odak gruplarda, çocukların ailelerindeki okul çağındaki çocukların tamamının okula gittiği belirtilirken, Adana'daki grup içinde okula gitmeyen bir çocuk olduğu tespit edilmiştir. Bu, çocuk işçiliği gibi sorunlara dair farklılığın olduğunu göstermektedir.
- Ayrımcılığa maruz kalma konusunda Kahramanmaraş'taki çocuklar daha fazla zorbalık yaşadıklarını belirtmiştir, özellikle okulda. Bu, ayrımcılığa maruz kalan çocukların yaşadığı travmanın yansımasıdır.

Ortak Sorunlar

- Tüm üç odak gruptaki çocuklar depremden etkilenmiş ve barınma sorunları yaşamıştır. Deprem sonrası konteyner kentlerde kalanlar ile hasar gören eski evlerinde yaşayanlar arasında güvenlik sorunlarına dair endişeler bulunmaktadır.
- Her üç şehirde de aileler, gıda temini için sıkıntılar yaşamaktadır. Gıda güvenliği ile ilgili sorunlar, çocukların yaşadığı ortak bir endişedir.
- Her üç odak grup içinde, ailelerin geçimini sağlama konusunda benzer zorluklarla karşılaşan çocuklar bulunmaktadır. İşsizlik veya düşük gelir nedeniyle ailelerin ekonomik sıkıntıları çocukları da etkilemektedir.
- Tüm üç şehirde, temiz su temini konusunda sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca, hijyen ve sanitasyon olanakları da çocuklar arasında bir sorun teşkil etmektedir.
- Deprem sonrası alınan yardımların yetersiz olduğu veya düzensiz olduğu konusundaki endişeler, her üç odak grup arasında ortak bir tema oluşturmaktadır.
- Barınma sorunlarını çözmek ve güvenli barınma koşulları sağlamak için konteyner kentlerin iyileştirilmesi ve hasar gören evlerin onarılması gerekmektedir.
- Gıda temini ve gıda güvenliği konusunda düzenli yardımların artırılması ve gıda dağıtımının düzensizliğinin giderilmesi önemlidir.
- Ailelerin geçimini sağlama konusunda iş fırsatlarının artırılması ve ekonomik destek sağlanması gerekmektedir.
- Temiz su temini, hijyen ve sanitasyon olanaklarının iyileştirilmesi çocukların sağlığını korumak için önemlidir.
- Deprem sonrası yardımların yetersizliğini gidermek için daha etkili yardım programları oluşturulmalıdır.

SONUÇ

Bu çalışma, depremin etkilediği 11 şehirde yaşayan mültecilerin temel ihtiyaçlarını anlamayı, bu ihtiyaçlara çözüm bulmayı ve destek sağlamayı amaçlamaktadır. Deprem, birçok mülteci için trajik sonuçlar doğurmuş; bazıları hayatını kaybetmiş, birçoğu yakınlarını kaybetmiş ve maddi-manevi zarar görmüştür. Ayrıca, Göç İdaresi tarafından belirlenen yol izinleri, birçok insanın geri dönememesine, yol izinlerini uzatamamasına veya şehirden çıkamamasına neden olmuştur, bu da insanların zorluklarla başa çıkmalarına yol açmıştır. Birçok kişi ihtiyaçlarını karşılayamamış, barınma, sağlık, gıda gibi sorunlarla karşılaşmış ve yakınlarını kaybeden birçok kişi gerekli bilgilere ulaşmakta zorluk yaşamıştır. Ayrıca, deprem sırasında yasal belgelerini kaybeden birçok kişi, geri gönderme tehdidi ve belirsizlikle karşı karşıya kalmıştır.

Bu araştırma, depremden en fazla etkilenen ve mülteci nüfusunun yoğun olduğu Malatya, Kahramanmaraş ve Adana illerine odaklanmıştır. Araştırmanın ana faaliyetleri arasında ihtiyaçları belirlemeye yönelik soruların oluşturulması, saha çalışmaları, mültecilerle görüşmelerin gerçekleştirilmesi, elde edilen cevapların analiz edilmesi ve sonuçların raporlanması yer almaktadır. Araştırma faaliyetleri ve çıktıları mantıklı bir temelde planlanmıştır.

Malatya, Kahramanmaraş ve Adana'da depremin yol açtığı zorluklarla başa çıkmaya çalışan kadın, erkek ve çocuk katılımcılar arasında farklı deneyimler gözlemlenmiştir. Kadın katılımcılar, Malatya'da yerel nüfustan ayrımcılık yaşarken, Kahramanmaraş ve Adana'da daha büyük ölçüde mülteci nüfusundan ayrımcılık görmüşlerdir. Yasal statülerinde farklılıklar bulunmuş, çocukların okulla ilişkili deneyimleri ve ruh sağlığına erişim konularında da şehirler arasında çeşitlilik görülmüştür. Tüm şehirlerde çocukların çoğu, ayrımcılığa uğradığını belirtmiştir. Malatya ve Kahramanmaraş'ta özbakım ve gelecek planları hakkında sorulara yanıt verirken çocukların beden dili, kullandıkları dil ve heyecanları gözlenmiştir. Özellikle, Malatya'daki çocuklar psikolojik olarak daha fazla etkilenmiş ve bu etki duygu ve düşüncelerine gözle görülür bir şekilde yansımıştır.

Ancak, tüm bu farklılıklara rağmen, her üç şehirde ortak sorunlar bulunmaktadır. Barınma, güvenlik, gıda temini, ekonomik sıkıntılar, sağlık hizmetlerine erişim, ayrımcılık ve eğitimde ayrımcılık gibi temel konular, her üç şehirde yaşanan ortak zorlukları yansıtmaktadır.

Bu zorlukların üstesinden gelmek için, hükümet ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği yapması gerekmektedir. Önerilen çözüm yolları arasında daha iyi barınma koşulları sağlanması, düzenli gıda yardımları ve bilgilendirme, istihdam olanaklarının artırılması, su temini ve hijyen koşullarının iyileştirilmesi, sağlık hizmetlerine erişim ve ruh sağlığı desteği sağlanması, eğitimde ayrımcılığı önlemek için tedbirler alınması ve geleceğe dair belirsizliklerin azaltılması yer almaktadır. Bu çözüm önerileri, depremin etkilerini hafifletmek ve toplumun daha iyi bir gelecek inşa etmesine yardımcı olacaktır. Araştırmanın sonuçları, ilgili paydaşlara rehberlik etmeyi ve gelecekteki insani yardım çabalarını yönlendirmeyi amaçlamaktadır.

KAYNAKÇA

- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)
- Türkiye Deprem Araştırma Enstitüsü (TDAE)
- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)
- 2023 Deprem Raporu. (İTÜ)
- AFAD: "6 Şubat Depremlerinde Mülteciler" raporu, 2023
- UNHCR: "Türkiye'de Depremden Etkilenen Mültecilere Yardım" raporu, 2023
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı: "6 Şubat Depremlerinde Mültecilerin Durumu" raporu, 2023
- Kızılay: "6 Şubat Depremlerinde Mültecilere Yönelik Yardım Çalışmaları" raporu, 2023

ARSA KİMDİR?

Afgan Mülteciler Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği (ARSA), 2009'dan beri Türkiye'de faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşudur. ARSA, başta sığınmacılar ve mülteciler olmak üzere tüm toplumlara destek veren dayanışma sağlayan ve yerel otoriteler, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşlar gibi çeşitli paydaşlarla iş birliği yapan kuruluştur. Hukuki destek, eğitim programları, kültürel ve sosyal girişimler ve savunuculuk faaliyetleri dâhil olmak üzere geniş bir faaliyet ve proje yelpazesi içinde bulunmaktadır.

ARSA, mülteci topluluklarına yönelik sosyal, hukuki ve sağlık hizmetleri sunarak, eğitim, çeviri, yaşam becerileri, sağlık yardımı, geçim kaynakları ve entegrasyon gibi alanlarda faaliyet göstermektedir. Dernek, mültecilerin ve sığınmacıların haklarını savunma, topluma entegrasyonlarını kolaylaştırma ve yaşamlarını iyileştirme amacıyla çeşitli girişimlerde bulunmaktadır.

ARSA'nın başlıca hedefi, mültecilerin Türk toplumuna daha etkin bir şekilde entegre olmalarına yardımcı olmak ve onların temel haklarına saygı gösterilmesini sağlamaktır. Dernek, ulusal ve uluslararası düzeydeki işbirlikleri sayesinde mülteci hakları konusundaki farkındalığı artırma ve mültecilere destek olma misyonunu sürdürmektedir.

Bu raporun hazırlanmasında desteği olan tüm sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları ve kişilere teşekkür ederiz.

6 ŞUBAT 2023
04.17